

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЗВІТ
ректора Одеського державного
екологічного університету
доктора фізико-математичних наук, професора
Степаненка С.М. за 2016 рік

Одеса – 2017

Загальна характеристика

Звітуючи про виконання умов контракту з Міністерством освіти і науки України, доповідаю, що управління в Одеському державному екологічному університеті (далі – ОДЕКУ або університет) здійснювалося у відповідності до вимог чинного законодавства України, Статуту університету з врахуванням принципів колегіальності та академічних свобод, які є притаманними та традиційними для університету.

Найбільш важливі питання життєдіяльності університету обговорювалися на засіданнях колегіальних органів управління – конференція трудового колективу (у 2016 році відбулося два засідання – 29.01.2016р. зі звітом ректора та 30.08.2016р. з обговоренням завдань колективу на 2016/2017 навчальний рік), Вчена рада університету (засідання відбуваються щомісячно), ректорат (засідання відбуваються щотижнево), Вчених радах інституту, факультетів, Педагогічній раді коледжу та технікумів, Науково-технічній та Методичній радах університету тощо.

8 квітня 2016 року Міністерством освіти і науки України була затверджена нова редакція Статуту ОДЕКУ, у відповідності до якої основними напрямками покращення якості освітніх послуг, що надаються в університеті визначено:

- удосконалення університетської системи забезпечення якості освітнього процесу, в т.ч. розбудова системи антиплагіата;
- підвищення ролі наукових досліджень у навчальному процесі, залучення до них талановитої студентської молоді, розширення міжнародних освітніх та наукових зв'язків;
- моніторинг динаміки попиту на фахівців відповідних спеціальностей на рівні держави та регіону, розширення зв'язків з головними споживачами випускників університету, наближення освітніх програм до вимог роботодавців та забезпечення високої конкурентоздатності випускників цих програм;
- посилення впливу студентського самоврядування в організації навчального процесу та реалізації соціальних програм розвитку університету, окреслених в Концепції розвитку Одеського державного екологічного університету на 2013-2017 роки.

Ці та інші напрями діяльності адміністрації університету реалізовувалися через впровадження положень Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. згідно із затвердженим рішенням Вченої ради університету від 30 жовтня 2014 року Планом заходів по імплементації Закону України «Про вищу освіту» (наказ від 05.11.2014р. № 265). В цьому плані були передбачені заходи у 6-ти секторах діяльності:

- організаційні заходи
- зміни в організації навчального процесу
- зміни у формуванні методичного забезпечення навчального процесу
- зміни в організації наукової діяльності
- зміни у фінансово-господарській діяльності
- зміни у порядку оприлюднення інформації про діяльність університету.

У 2016 році питання щодо стану реалізації цього Плану двічі розглядалося на засіданнях Вченої ради ОДЕКУ та неодноразово – на засіданнях ректорату, Методичної та Науково-технічної рад університету.

З переліком документів та рішень, що прийняті в університеті на виконання Плану заходів по імплементації Закону України «Про вищу освіту» можна ознайомитися на офіційному сайті університету, де за рішенням ректорату від 15.02.2016р. розміщений Реєстр «Прийняті в ОДЕКУ документи та рішення по реалізації Плану заходів імплементації Закону України «Про вищу освіту»».

Науково-педагогічні працівники університету у 2016 році приймали активну участь у роботі 7 підкомісій науково-методичних комісій сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, в т.ч. по розробці проектів нових стандартів вищої освіти за спеціальностями 073 «Менеджмент», 101 «Екологія», 103 «Науки про Землю», 122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології», 183 «Технології захисту навколишнього середовища», 207 «Водні біоресурси та аквакультура».

Таблиця 1.1

Загальна характеристика Одеського державного екологічного університету

№	Показники діяльності	Кількісні параметри денна/заочна		
		2014	2015	2016
1	Ліцензійний обсяг прийому студентів			
	– молодший спеціаліст	640/285	625/210	625/210
	– бакалавр	575/475	585/515	635/515
	– спеціаліст	540/445	400/297	400/297
	– магістр	272/90	502/276	502/276
2	Кількість студентів, курсантів, слухачів разом:	5405	4750	3481
	У т.ч. за формами навчання:			
	– денна	3140	2967	1847
	– заочна	913	548	480
	У т.ч. у ВНЗ I-II р.а. – структурних підрозділах	1352	1235	1154
3	Загальна кількість навчальних груп	145	140	111
4	Кількість спеціальностей, за якими ведеться підготовка фахівців, разом:	51	51	55
	у т.ч. за освітньо-кваліфікаційними рівнями:			
	– молодшого спеціаліста	8	8	9
	– бакалавра (напрямів підготовки)	5	5	8
	– спеціаліста	16	16	16
	– магістра	22	22	22
5	Кількість кафедр, разом:	22	22	21
	З них випускаючих:	14	14	13
6	Кількість факультетів (відділень та центрів)	8	8	8
7	Загальні площі будівель та споруд (кв. м)	70676	70676	70676
	З них:			
	– власні	70676	70676	70676
	– орендовані	0	0	0

У 2016 році в університеті було ліцензовано одну нову спеціальність 242 «Туризм» у галузі знань 24 «Сфера обслуговування», акредитовано три спеціальностей на рівні «магістр» - 8.18010005 «Екологічна політика і право», 8.18010006 «Бізнес-адміністрування» та 8.09020103 «Охорона гідробіоресурсів».

У 2016 р. розроблені та пройшли ліцензування, прийняті до виконання освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії в аспірантурі ОДЕКУ за новими спеціальностями:

- 051 «Економіка»;
- 101 «Екологія»;
- 103 «Науки про Землю»;
- 113 «Прикладна математика»;
- 122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології»;
- 183 «Технології захисту навколишнього середовища»;
- 104 «Фізика та астрономія».

В 2016 році в університеті було відкрито нову спеціалізовану вчену раду К 41.090.03 (кандидатська) за спеціальністю_01.04.05 “Оптика, лазерна фізика”.

Університет здійснює підготовку фахівців за

- Переліками 2006 та 2010 рр.: 9 напрямів, 28 спеціальностей та 27 спеціалізацій;

- за Переліком 2015 р.: 10 спеціальностей та більше 20 освітніх програм для роботи у різних галузях економіки та державного управління відповідно до заключних угод на підготовку фахівців з Міністерством екології та природних ресурсів України, Державною гідрометеорологічною службою України, Державною службою з надзвичайних ситуацій МВС України, Національним Антарктичним центром, Державним агентством водних ресурсів України, Міністерством оборони України, Державною гідрографічною службою України та іншими суб'єктами господарювання.

За замовленнями Міністерства оборони України в Одеському державному екологічному університеті з 1992 року ведеться підготовка кадрових офіцерів для Збройних Сил України по напрямку „Гідрометеорологія” та спеціальності «Науки про Землю» за 2-ма спеціалізаціями, а також кафедрою військової підготовки проводиться підготовка офіцерів запасу.

У складі університету працюють декілька відокремлених структурних підрозділів:

- Одеський коледж комп'ютерних технологій, який створено у якості структурного підрозділу університету у грудні 2011 року на базі Одеського верстатобудівного технікуму,

- два технікуми – Харківський та Херсонський гідрометеорологічні технікуми.

Якісному проведенню навчального процесу, організації наукових досліджень та соціальних умов для студентів сприяє досить потужна матеріально-технічна база університету, яка включає два навчально-лабораторних корпуси, 5-ти поверховий спортивний комплекс з плавальним басейном, три відкриті спортивні майданчики, 2-х поверхову студентську їдальню, два 9-ти поверхові

вих студентських гуртожитки, профілакторій, науково-технічну бібліотеку, навчальні та навчально-наукові лабораторії тощо.

Загальна площа будівель та споруд університету, включаючи відокремлені структурні підрозділи складає 70676 кв. м., на 1 студента денної форми навчання припадає майже 19,5 кв. м. навчально-лабораторних приміщень.

Про сталий розвиток університету в останні роки свідчать результати національних рейтингів 2013-2016 років, які наведені у таблиці 1.2. Провал у 2016 році показників «присутності університету в Інтернеті» (Webometrics) пов'язаний з повною реконструкцією офіційного сайту університету та його відсутністю у мережі протягом тривалого часу. З другої половини 2016 року сайт, повністю перебудований силами працівників університету (в першу чергу, кафедри інформаційних технологій та об'єднаного обчислювального центру), що у сукупності з роботою по забезпеченню присутності кафедр у Google Scholar забезпечило у січні 2017 р. набагато кращі показники рейтингу Webometrics – університет піднявся на 160 (!) позицій (**128 позиція** серед ВНЗ України).

Таблиця 1.2

Динаміка рейтингу Одеського державного екологічного університету

Рік	Рейтинг ВНЗ ТОП-200	Рейтинг ВНЗ Webometrics	Рейтинг ВНЗ Scopus	Консолідований рейтинг ВНЗ
2013	110	163	45	-
2014	103	150	46	96
2015	96	137	44	87
2016	91	288	43	149-151

5 травня 2016 студент Самострол О.О. став переможцем Кубка світу з кульової стрільби в м.Зуль, Німеччина. Також він отримав статус бронзового призера у командній першості та в особистому заліку Чемпіонату Європи 2016 року в Таллінні, Естонія. 11-13 листопада 2016 на Міжнародних змаганнях з кульової стрільби Olympic Hopes в м.Нітра, Словаччина, він здобув I місце у командному заліку та став бронзовим призером в особистому заліку.

1. Проведення освітнього процесу на рівні державних стандартів якості освіти

1.1. В Одеському державному екологічному університеті станом на 1.01. 2017 року навчається більше 3,5 тис. осіб, в тому числі по денній формі навчання більше 1,8 тис. осіб (див. табл. 1.1).

В університеті сформований якісний науково-педагогічний склад, який за якісними показниками є одним з кращих в Одеському регіоні (див. табл.2).

Підготовку фахівців забезпечують 5 інститутів, факультетів, навчальний центр післядипломної освіти та навчально-консультаційний центр заочної форми навчання, 21 кафедри, на яких працюють 234 науково-педагогічних працівників (більше 92% працюють за постійним місцем роботи), з яких майже 78% мають наукові ступені або вчені звання.

Для організації підвищення кваліфікації педагогічної майстерності науково-педагогічних кадрів в умовах суттєвих змін в організації навчального процесу в університеті в 2016 році було засновано постійно діючі довгострокові курси підвищення кваліфікації «Методичні та організаційні засади дистанційної форми навчання». Всього у 2016 році підвищення кваліфікації пройшло 56 викладачів, стажування - 48 чол., в т.ч. за кордоном - 6 чол.

Таблиця 2

Якісні показники кадрового забезпечення випускових кафедр

№	Показники	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Кількість випускаючих кафедр	14	14	14	14	13
2.	Кількість докторів наук, професорів в університеті	35	34	34	35	35
3.	Кількість докторів, професорів у складі випускаючих кафедр, в т.ч. у % від загальної кількості	32 91,4	31 91,2	31 91,2	31 88,6	31 88,6
4.	Кількість випускаючих кафедр, які очолюють доктори наук, професори, в т.ч. у % від загальної кількості	14 100,0	14 100,0	14 100,0	14 100,0	13 100,0

1.2. Після набуття чинності нової редакції Закону України «Про вищу освіту» в університеті з метою приведення організації навчального процесу у відповідність до нових вимог розроблено або оновлено більше 70 нормативних внутрішньо-університетських документів, зокрема:

- Положення про організацію освітнього процесу в університеті;
- Положення про освітні програми та навчальні плани університету;
- Положення про систему забезпечення університетом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;
- Стратегічний план розвитку та вдосконалення освітньої діяльності на 2015–20 роки в університеті;
- Тимчасове положення про індивідуальний навчальний план студента в Одеському державному екологічному університеті;
- Положення про підготовку до видання та надання дозволу на друк навчально-методичної та наукової літератури;
- Положення про організацію фізичного виховання студентів ОДЕКУ;
- Положення про офіційний інтернет-портал Одеського державного екологічного університету;
- Положення про організацію освітнього процесу за заочною формою навчання в Одеському державному екологічному університеті;
- Тимчасове положення про дистанційне навчання в ОДЕКУ;
- Положення про проведення практик здобувачів вищої освіти Одеського державного екологічного університету.

1.3. В університеті створено цілісну, логічно узгоджену та прозору внутрішню систему контролю якості освітнього процесу, яка включає такі етапи – вхідний контроль, поточний контроль, семестровий контроль, ректорський контроль залишкових знань та підсумкову атестацію.

Для цього в університеті розроблено та впроваджено в навчальний процес, зокрема:

- Положення про систему контролю знань студентів;
- Положення про проведення підсумкового контролю знань студентів університету;
- Положення про атестаційні комісії університету;
- Положення про критерії оцінки знань студентів в університеті;
- Положення про організацію і контроль самостійної та індивідуальної роботи студентів університету.

У 2016 році університет придбав систему управління освітнім процесом АСУ УЗ, зараз здійснюються заходи з її упровадження. Ця АСУ буде важливим елементом системи контролю якості освітнього процесу в університеті.

1.4. В університеті здійснено перехід на модульну накопичувальну систему організації навчального процесу на рівні всіх освітніх рівнях, включаючи підготовку кандидатів наук (докторів філософії). Для цього розроблені відповідні положення, навчальні плани та перероблені програми навчальних дисциплін, зокрема:

- Тимчасове положення про кредитно-модульну систему організації навчального процесу в університеті;
- Концепція організації накопичувальної системи освітнього та наукового процесу в аспірантурі;
- Інформаційні пакети по всім напрямам, за якими ведеться підготовка в університеті;
- форма опису навчальних дисциплін для Інформаційних пакетів, за якою кафедри розробили описи практично для всіх необхідних дисциплін;
- форма модульної структури навчальної дисципліни, яка стала взірцем для роботи викладачів над описом дисциплін;
- нова форма заліково-екзаменаційної відомості для студентів, які навчаються за модульно-накопичувальною системою;
- навчальні плани підготовки на всіх освітніх рівнях за модульно-накопичувальною системою;
- робочі програми навчальних дисциплін практично за всіма дисциплінами розроблені з урахуванням особливостей накопичувальної системи організації контролю самостійної роботи студентів;

Модульно-накопичувальна система засвоєння студентами навчальних дисциплін стала звичною і зрозумілою як для студентів так й для викладачів.

В університеті була запроваджена система створення освітніх програм для усіх рівнів вищої освіти, яка виявилася достатньо гнучкою, щоб оперативно реагувати на зміни у нормативних актах або поточної ситуації. Всього у 2016 році

створено 34 освітні програми для підготовки фахівців на рівнях вищої освіти «бакалавр» та «магістр».

Остання редакція Положення про освітні програми та навчальні плани була затверджена у жовтні 2016 року. Здобувачі вищої освіти бакалаврського, магістерського та наукового рівнів, які поступили в університет у 2016 році, навчаються за новими освітніми програмами.

1.5. Показники методичної забезпеченості навчального процесу українськомовною навчальною літературою.

В останні 15 років університет готує та видає навчально-методичну літературу виключно українською мовою, в зв'язку з цим забезпеченість навчального процесу українськомовною навчально-методичною літературою зросло в середньому по всім напрямкам підготовки з 45% у 2004 році до 92% у 2016 році.

За останні 5 років в університеті було видано 20 підручників та 39 навчальних посібників з грифом МОН, а з 2015 року – рекомендацією Вченої ради ОДЕКУ. Крім того було видано 187 конспектів лекцій та 899 найменувань методичних вказівок по організації самостійної роботи студентів, проведенню лабораторних та практичних занять, підготовки курсових та кваліфікаційних робіт (див. табл. 3).

По кожній навчальній дисципліні складені та постійно оновлюються карти методичної забезпеченості, які дозволяють скерувати науково-методичну роботу викладачів у напрямі досягнення повної методичної забезпеченості навчального процесу.

Підготовка навчально методичної літератури здійснюється згідно з Положенням про підготовку та видання навчально-методичної літератури та монографій в університеті, яке набуло чинності 1 квітня 2015 року.

Таблиця 3

Видання навчально-методичної літератури в університеті

№ пп	Вид видання	РОКИ				
		2012	2013	2014	2015	2016
1	Підручники	6	10	1	1	2
2	Навчальні посібники	7	15	8	5	4
3	Конспекти лекцій (всього)	9	17	72*	57*	32*
	- в т.ч. в електронному вигляді	15	22	63	54	32
4	Методичні вказівки (всього)	194	142	146	180	136
	- в т.ч. по організації СРС	123	74	57	63	90
	- в т.ч. для заочної форми навчання	60	39	31	46	44
5	Монографії	3	8	15	6	3

Примітка: * в тому числі видано англійською мовою: у 2014 р. - 1, у 2015 і 2016 рр. – по 3 конспекти;

Особлива увага в останні роки приділяється методичному забезпеченню самостійної роботи студентів денної та заочної форм навчання (див. табл. 3). Робота у цьому напрямі ведеться як по забезпеченню студентів навчальною літературою так й по методичному забезпеченню самої організації самостійної

роботи. Для цього в університеті створений новий вид методичних вказівок по організації СРС.

Регулярно, 1 раз у 2 роки, в університеті проводиться науково-методична конференція по актуальним проблемам організації навчального процесу, що дозволяє поліпшити впровадження нових технологій організації навчального процесу, оцінювання знань студентів, з одного боку, та підвищити педагогічну майстерність викладачів університету, з іншого боку.

До здобутків у науково-методичній роботі університету у 2016 році можна також віднести:

- розробку та запровадження Положення про організацію фізичного виховання студентів, згідно з яким відповідну дисципліну внесено до навчальних планів університету як кредитну, у тому числі і для студентів заочної форми навчання;

- оновлення Положення по практикам, відповідно до якого вперше введено практичну підготовку до освітніх програм докторів філософії;

- в навчальних планах на всіх освітніх рівнях збільшено кількість кредитів на вивчення англійської мови;

- розроблено та впроваджується концепція розвитку дистанційного навчання в університеті;

- впроваджені зміни до рейтингового оцінювання кафедр та викладачів, що враховують розробку навчально-методичних комплексів англійською мовою, електронних інтерактивних курсів дисципліни для дистанційного навчання, стажування за кордоном, участь у міжнародних освітніх проектах, а також результати низьких показників ректорського контролю знань студентів;

- уперше в університеті проведено курси підвищення кваліфікації для викладачів ОДЕКУ «Інформаційні та методичні засади дистанційної форми навчання»;

- запрацював новий офіційний сайт університету, який оперативно поповнюється та поновлюється;

- почала впроваджуватися система автоматизованого управління освітнім процесом.

1.6. Значна увага в університеті традиційно приділяється **практичній підготовці фахівців**. Вона передбачає безперервність та послідовність її проведення для забезпечення рівня практичної підготовки фахівця, достатнього для первинної робочої посади. Ця підготовка здійснюється двома шляхами – безпосереднього під час аудиторних занять по спеціальним дисциплінам та під час проведення практик.

Перший вид практичної підготовки реалізується за рахунок навчальних занять у спеціалізованих навчальних лабораторіях, оснащених сучасним обладнанням, яке використовується на робочих місцях на виробництві та імітує основні робочі завдання на первинних посадах. До таких специфічних лабораторій в університеті відносяться – навчальні бюро прогнозів (метеорологічних, гідрологічних, океанологічних та агрометеорологічних), лабораторії метеорологічних спостережень, геодезії, гідравліки, лабораторії автоматизованих робочих місць (АРМ) метеоролога, гідролога, агрометеоролога, еколога, менеджера природоохоронної діяльності, супутникова лабораторія моніторингу

стану навколишнього середовища, об'єднаний обчислювальний центр, військовий полігон метеорологічної техніки та обладнання тощо.

Другий вид практичної підготовки реалізується за рахунок практик згідно Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти України № 93 від 08.04.1993р. та рішення колегії МОН України „Про стан практичної підготовки студентів у вищих навчальних закладах” від 05.07.2001р.

Грунтуючись на цих документах, в університеті у 2016 році було розроблено *Положення про проведення практик здобувачів вищої освіти Одеського державного екологічного університету*. Згідно цього положення в університеті організовані такі види практик – навчальна та професійна, остання поділяється на виробничу, переддипломну, переддипломно-виробничу та науково-дослідну, які об'єднанні наскрізними програмами практик для кожної освітньої програми, що забезпечує безперервну систему практичної підготовки.

Для організації навчальних практик університет утримує три навчальних бази практичної підготовки – метеорологічну навчально-наукову лабораторію в смт. Чорноморка Овідіопільського району Одеської області, гідроекологічну річкову навчально-наукову лабораторію в с. Маяки Біляївського району Одеської області та морську геофізичну навчально-наукову лабораторію у м. Одеса. Крім того, студенти проходять навчальні практики на 10 філіях випускових кафедр, які розташовані безпосередньо на виробництві.

Для організації переддипломно-виробничих практик університет заключив договори з Міністерством екології та природних ресурсів України, Державною гідрометеорологічною службою України, Міністерством оборони України, Державною службою з надзвичайних ситуацій МВС України, Національним Антарктичним центром МОН, Державною Агенцією України по водному господарству. Крім того, для проведення цих та науково-педагогічних практик залучаються міжвідомчі навчально-науково-виробничі комплекси „Український центр гідрометеорологічної освіти”, „Фізика довкілля” (сумісно з Інститутом теоретичної фізики НАН України та Інститутом магнетизму НАН України), „Океанологія та морське природокористування” (сумісно з Морським гідрофізичним інститутом НАН України) та міжвідомчий навчально-науковий комплекс з підготовки та перепідготовки спеціалістів для Міністерства екології та природних ресурсів України.

2. Виконання державного, галузевого та регіонального замовлення на спеціалістів (прийом, випуск, забезпечення місцями роботи)

2.1. Формування контингенту студентів здійснюється у відповідності з чинними нормативними вимогами Міністерства освіти і науки України. З 2008 році здійснено перехід на прийом на бакалаврський рівень підготовки за результатами зовнішнього незалежного тестування на конкурсній основі. Прийом здобувачів ступеня вищої освіти магістра, на освітньо-кваліфікаційний рівень „спеціаліст” з 2008 року також здійснюється згідно затвердженого в університеті положення та Правил прийому на конкурсній основі за показниками фахового вступного випробування, екзамену з іноземної мови та додаткових показників, серед яких є навчальний рейтинг студента, який він накопичив за роки

навчання на бакалаврському рівні, а також залікові кредити з наукової діяльності за попередній період навчання. Найважливішою рисою цього положення є забезпечення прозорості вступу, а також заохочення навчальних досягнень студентів на рівні вищої освіти «бакалавр».

Таблиця 4

Виконання планів прийому та випуску (денна форма навчання)

№ п/п	Показник	2013		2014		2015		2016	
		ден-на	заоч-на	ден-на	за-очна	ден-на	за-очна	ден-на	за-очна
1.	Прийом на 1-й курс (ступень бакалавр), всього	328	109	330	108	289	54	263	44
	в т.ч. за держзамовленням	286	59	284	55	249	10	171	14
2.	Прийом за скороченими програмами	72	-	83	-	140	-	78	-
3.	Прийом на ОКР "спеціаліст", всього	239	99	227	113	118	5	102	44
	в т.ч. за держзамовленням	169	18	168	30	84	0	96	12
4.	Прийом на 1-й курс (ступень магістр), всього	131	22	127	34	128	45	183	34
	в т.ч. за держзамовленням	100	0	93	0	85	0	168	15
5.	Випуск на ОКР "бакалавр", всього	389	153	338	183	246	24	304	114
	в т.ч. за держзамовленням	287	20	258	38	215	0	273	28
6.	Випуск на ОКР "спеціаліст", всього	239	194	231	125	215	84	123	103
	в т.ч. за держзамовленням	169	53	151	42	160	18	45	30
7.	Випуск на ОКР "магістр", всього	76	22	82	17	127	20	120	22
	в т.ч. за держзамовленням	59	0	69	0	98	0	92	0

У 2016 році встановлені Міністерством освіти і науки України обсяги державного замовлення здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, ступеня магістра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста за всіма формами навчання виконані в повному обсязі. Прийом здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра денної форми навчання в 2016 році вперше відбувався за правилами «широкого конкурсу», коли ВНЗ встановлювалися максимально можливі обсяги прийому за окремими спеціальностями, а прийом за кожною зі спеціальностей відбувався за загальнодержавними показниками конкурсу вступників. Динаміка показників прийому за різними формами навчання наведена у табл. 4.

Важливою рисою прийому здобувачів ступеня вищої освіти магістра є в цілому збереження показників прийому випускників з інших ВНЗ України. За окремими спеціальностями приблизно 15-20% вступників - випускниками інших ВНЗ України.

2.2. Важливою ланкою освітнього процесу в університеті є надання послуг з підвищення кваліфікації та перепідготовки фахівців з профільних спеціальностей. За звітний період в університетському центрі післядипломної освіти за за-

очною формою навчалися та отримали **другу вищу освіту** 13 осіб за спеціальностями «Менеджмент організацій і адміністрування», «Гідрологія», «Екологія та охорона навколишнього середовища».

З 2016 року робота центру була зосереджена на розширенні спектру освітніх послуг з підвищення кваліфікації, оскільки така форма як «перепідготовка» зникає в освітньому просторі України. Ця задача розпадається на дві: створення та просування освітнього продукту (освітньої програми), який є найкращим на ринку освітніх послуг, та пошук слухачів курсів підвищення кваліфікації. В 2016 році є приклад вдалого рішення цих задач. Викладач кафедри менеджменту природоохоронної діяльності Попова Марія Олександрівна, завдяки зв'язкам з колишніми випускниками знайшла аудиторію слухачів та розробила навчальну програму курсу, який був успішно проведений.

В той же розширюються й традиційні програми підвищення кваліфікації – курси з *"Радіаційної безпеки і радіаційного контролю"* на базі радіологічної лабораторії Центру екологічної безпеки; традиційні курси підвищення кваліфікації для фахівців Гідрометеорологічної служби України. У березні 2016 р. на високому рівні пройшли курси ПК синоптиків з метеорологічного забезпечення авіації. Курси проходять на новому сучасному обладнанні та з новим програмним забезпеченням комп'ютерів **кафедри військової підготовки**. Синоптики з провідних авіаметеостанцій цивільної авіації навчалися з урахуванням критеріїв оцінки компетенції персоналу вимогам ВМО. Курси отримали дуже високу оцінку зі сторони слухачів, про що свідчать результати анонімного анкетування 4,7 з 5. Після переговорів з Управлінням з гідрометеорології досягнуто домовленості про проведення ще двох курсів ПК: для синоптиків з обслуговування народного господарства та спеціалістів-агрометеорологів.

Традиційно університет також проводить безкоштовні курси підвищення для викладачів Херсонського та Харківського гідрометеорологічних технікумів. У технікумів немає коштів на інший спосіб підвищити кваліфікацію своїх педагогічних працівників окрім, по суті, стажування на базі ОДЕКУ.

Центром післядипломної освіти сумісно з проф. кафедри гідрології суші Шакірзановою Ж.Р. розроблено програму перших курсів дистанційного підвищення кваліфікації для спеціалістів-гідрологів.

В 2016 році вже вдруге поспіль були проведений міжнародного тренінг - курси підвищення кваліфікації для спеціалістів Гідрографічної служби Грузії. Велику роботу у розробці навчальної програми та проведенні цього тренінгу провели працівники кафедр військової підготовки і кафедри океанології та морського природокористування. Це приклад ініціативи та зацікавленості у результаті своєї праці. Університет отримав дуже позитивні відгуки від слухачів цього тренінгу.

2.3. Важливим напрямком діяльності Одеського державного екологічного університету є **профорієнтаційна робота** серед випускників навчальних закладів системи середньої загальної школи, технікумів, коледжів, працюючої молоді. Система профорієнтаційної та рекламної роботи структурних підрозділів ОДЕКУ базується на щорічних планах, які розроблюються кафедрами та факультетами університету і розглядаються ректоратом та Вченою радою ОДЕКУ.

Науково-педагогічні працівники кафедр та співробітники підготовчого відділення проводять цю роботу безпосередньо та особисто у школах, ліцеях, а

також шляхом розсилання профорієнтаційних матеріалів до районних, міських та обласних відділів освіти, регіональних гідрометеорологічних центрів Державної гідрометеорологічної служби України, регіональних Державних управлінь з екології та природних ресурсів, обласних управлінь Державного Агентства України по водному господарству, Державної служби з надзвичайних ситуацій МВС України, Департаментів освіти і науки обласних державних адміністрацій всіх регіонів України. На протязі року кафедри Університету вели активну роботу щодо висвітлення різних питань в засобах масової інформації та брали активну участь у семінарах, круглих столах, громадських обговорення та ін.

В рамках спільних угод про сумісну співпрацю щодо допомоги в питанні «Екологічного виховання у школі» та проведення профорієнтаційної роботи серед випускних класів фахівцями сектору з профорієнтаційної роботи, магістрами університету проведено в школах м. Одеса та ін. областях України цілу низку відкритих уроків, які носили просвітницький, культурний, профорієнтаційний характер.

В університеті щорічно проводять Всеукраїнську олімпіаду для школярів випускних класів та ліцеїв, коледжів з екології, гідрометеорології, водних біоресурсів, комп'ютерних наук, менеджменту, в якій взяли участь в цьому році 60 осіб. Вперше в цьому році співробітниками підготовчого відділення та фахівцями сектору з профорієнтаційної роботи організовано та координовано літню школу з екології «EcoSchool2016» з залученням 25 школярів м. Одеси, які були переможцями обласних олімпіад з екології, біології, географії. Спікерами школи були викладачі університету та провідні спеціалісти екологічних, туристичних організацій. Партнерами школи стали «Міжнародна асоціація Евростратегія» та громадська організація «Асоціація розвитку туризму Одеського регіону». Подія висвітлювалася на телеканалах «Град», «Репортер».

Також провідні вчені кафедр екології та охорони довкілля, гідроекології та водних досліджень, екологічного права і контролю, метеорології і кліматології, економіки природокористування та менеджменту природоохоронної діяльності приймають участь у роботі «Малої академії наук» для школярів. В 2016 році науково-педагогічні працівники та співробітники навчальних підрозділів університету провели профорієнтаційну та рекламну роботу майже у 108 загальноосвітніх закладах м. Одеси та 55 начальних закладах областей України. Щорічний контингент учнів випускних 11^х класів цих шкіл складає більше 3000 чоловік. Щорічно за підтримки Одеського міського центру зайнятості проводяться „Дні відчинених дверей” для всіх напрямів підготовки в університеті, які відвідують понад 350 осіб. В цьому році проведено ряд тематичних екскурсій для окремих класів шкіл м. Одеса з відвідуванням метеорологічного майданчику, навчальних бюро прогнозів, лабораторії водних біоресурсів та ін.

На базі університету проводяться всеукраїнські конкурси, дебатні школи, тренінги, брейринги, круглі столи, відкрито простір неформальної освіти «Ecoprostit» в рамках проекту Impact Odessa Hub. В даній роботі активними учасниками є школярі міста та області.

Крім того, структурні підрозділи ОДЕКУ – Одеський коледж комп'ютерних технологій, Херсонський та Харківський гідрометеорологічні технікуми, а також Київський геологорозвідувальний технікум, Одеський технікум промислової автоматики, Білгород-Дністровський державний аграрний техні-

кум, Ізмаїльський технікум економіки і права (Одеська область), Державний інститут підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів Міністерства охорони навколишнього природного середовища України (м. Київ) входять до складу навчально-методичних комплексів "Український центр гідрометеорологічної освіти" і "Екологія" та щорічно направляють до ОДЕКУ 50-80 студентів з спеціальностей всіх ліцензованих напрямів підготовки.

Важливим напрямком профорієнтаційної роботи є довузівська підготовка учнів випускних 11-х класів на базі підготовчого відділення Одеського державного екологічного університету. Загалом довузівську підготовку у 2015-16 р. пройшли 101 слухач.

Разом з Одеським обласним центром оцінювання якості освіти Підготовчим відділенням організовано та проведено дві сесії пробного тестування з залученням по 16 аудиторій в кожній (2 та 9 квітня 2016 року – загальна кількість **240 чоловік**). Всі учасники тестування були забезпечені профорієнтаційними матеріалами.

Кафедри університету, підрозділи ведуть активні роботи у соціальних мережах, створені та працюють групи у «Facebook», «Instagram», «Вконтакте». В цьому році активно анонсуються та висвітлюються події на офіційній сторінці університету.

Таблиця 5

Працевлаштування випускників денної форми навчання (держзамовлення)

п/п	Показник	Рік			
		2013	2014	2015	2016
1.	Бакалавр , всього:	287	258	215	273
	1.1. Прийнято на наступні рівні	275	249	210	258
	1.2. Випущено з працевлаштуванням	-	-	-	-
	1.3. Надано право самостійного працевлаштування	12	0	1	0
2.	Спеціаліст , всього:	169	152	160	45
	2.1. Працевлаштовані	146	119	108	18
	2.2. Надано право самостійного працевлаштування	23	10	12	8
	2.3. Отримані повідомлення про працевлаштування	<u>68</u> 44%	<u>47</u> 31%	<u>38</u> 35%	<u>7</u> 38,9%
3.	Магістр , всього:	76	70	98	*
	3.1. Працевлаштовані	45	63	82	
	3.2. Надано право самостійного працевлаштування	3	5	6	
	3.3. Отримані повідомлення про працевлаштування	<u>24</u> 53%	<u>38</u> 60%	<u>34</u> 47%	

* Випуск магістрів з 1,5-річної програми підготовки відбудеться 28.02.2017 року.

2.3. **Працевлаштування** проводиться для випускників університету, які навчалися за кошти державного бюджету у відповідності з підписаними трьохсторонніми договорами, за замовленнями підрозділів державних органів управ-

ління, з якими підписні договори на підготовку кадрів, а саме: Міністерство екології та природних ресурсів України, Державна гідрометеорологічна служба України, Державна служба з надзвичайних ситуацій МВС України, Національний Антарктичний центр МОН, Державне Агентство України по водному господарству, Міністерство оборони України, Гідрографічна служба України. Крім того, розподіл також проводиться за індивідуальними замовленнями підрозділів інших міністерств та відомств, установ, організацій та підприємств різних форм власності.

Питання працевлаштування випускників знаходяться під постійним контролем ректорату університету. Так, ще в 2002 році в університеті був створений відділ по сприянню працевлаштування випускників. Питання, які стосуються сприянню пошуку першого робочого місця випускників та їх фактичного працевлаштування, регулярно розглядаються на засіданнях ректорату та Вчених рад факультетів.

Для більш свідомого вибору випускниками першого місця роботи для студентів заключних семестрів ступеня вищої освіти магістр та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст в університеті введений навчальний курс по роз'ясненню правових питань влаштуванню на роботу, пошуку першого робочого місця, знайомства з існуючим банком замовлень на випускників.

3. Показники обсягів госпдоговірних та держбюджетних наукових робіт та характеристики, що свідчать про їх науковий рівень

3.1. Діяльність наукових підрозділів університету протягом звітного року була спрямована на вирішення першочергових науково-технічних проблем держави та регіону, підвищення якісного рівня досліджень, конкурентоздатності і ступеня реалізованості їх результатів, а також пошук можливостей для залучення додаткових коштів на виконання найбільш перспективних розробок. При цьому, незважаючи на труднощі, зберігається відносна стабільність показників діяльності наукових підрозділів університету (див. табл. 6.1). Значно збільшився у 2016 р. обсяг фінансування науково-дослідних робіт зі спеціального фонду науково-дослідної частини за госпдоговорами.

Основними пріоритетними науковими напрями в університеті визначені такі:

Фундаментальні дослідження:

- (1) метеорологія і фізика атмосфери, кліматологія;
- (2) наукові основи збереження і поліпшення навколишнього середовища та раціонального використання природних ресурсів і морів. Комплексні проблеми.

Прикладні розробки:

- (1) раціональне природокористування (наукове обґрунтування шляхів вирішення актуальних проблем гідрометеорологічного забезпечення, збереження та поліпшення навколишнього середовища, раціонального використання природних ресурсів: комплексні і галузеві проблеми;

- (2) обґрунтування та розробка рекомендацій щодо адаптації галузей економіки, регіонів України до змін клімату).

Наукові дослідження в Одеському державному екологічному університеті здійснюються за планами, затвердженими Вченою радою ОДЕКУ, і виконують-

ся його структурними підрозділами (кафедрами та науково-дослідними проблемними лабораторіями), науковими колективами, окремими вченими за угодами, контрактами, державними, національними, міжгалузевими та іншими програмами і проектами відповідно до чинного законодавства країни.

Наукові дослідження здійснюються в підрозділах:

- на випускаючих та фундаментальних кафедрах університету;
- в науково-дослідній частині університету.

Таблиця 6.1

Показники наукової діяльності університету

№	Показник	2013	2014	2015	2016
1.	Обсяг фінансування із загального фонду (тис. грн.)	1111,2	1600,6	2193,4	2043,9
	Кількість наукових тем, профінансованих МОН	7	8	7	6
2.	Обсяг фінансування із спеціального фонду (тис. грн.)	115,3	6,9	339,6	1010,7
	Кількість наукових тем, профінансованих із спеціального фонду	4	0	4	4
3.	Обсяг фінансування міжнародних наукових проектів (тис. грн.)	498,5	1275,1	750,6	49,7
	Кількість міжнародних наукових та освітніх проектів	5	4	3	3
	Кількість кафедральних наукових тем	25	23	22	25
4.	Відсоток викладачів спеціальних кафедр, які беруть участь у виконанні наукових робіт	85	97	95	93
5.	Кількість патентів, охоронних документів, отриманих в університеті	7	13	7	10
6.	Кількість проведених в університеті конференцій, симпозіумів та семінарів	10	8	10	15
7.	Кількість співробітників університету, які прийняли участь у міжнародних конференціях, симпозіумах, семінарах	158	165	149	127
8.	Надруковано монографій працівниками університету	14	15	22	24
9.	Кількість статей в наукових виданнях				
	- всього	468	481	509	464
	- друк. аркуш.	219	240	161	174
10	З них у зарубіжних наукових виданнях,				
	- всього	89	111	126	101
	- друк. аркуш.	28	36	57	42
11	Рейтинг університету серед інших ВНЗ України за показниками наукометричної бази даних Scopus	44	49	44	43

В 2016 році в університеті було завершено 3 прикладних дослідження, що фінансувалися за рахунок грантів МОН України (загальний фонд НДЧ):

1) «Оцінка кліматичних ризиків для галузей економіки України в умовах глобальних змін клімату» (наук. керівник д.фіз.-мат.н., проф. Степаненко С.М.). Термін виконання: 2015 – 2016 рр.

Надано оцінку можливого температурного режиму та режиму опадів за кліматичними сценаріями RCP4.5 та RCP8.5.; визначено просторово-часовий можливий розподіл посух на базі індексу посушливості у вегетаційний період 2020 – 2050 рр. за двома граничними кліматичними сценаріями – м'яким RCP2.6 та жорстким RCP8.5.; виконано оцінку соціальних і економічних ризиків небезпечних гідрометеорологічних явищ (великі швидкості вітру), прогнозованих кліматичними моделями RCP4.5 і RCP8.5 до середини XXI ст. період з 2020 по 2050гг., проведено порівняльний аналіз вітрових характеристик, отриманих за різними сценаріями; надано оцінку збільшення повторюваності метеорологічних явищ, які можуть погіршувати ситуацію для автотранспорту на дорогах; оцінено можливість роботи геліоустановок в умовах реалізації кліматичних сценаріїв; досліджено вплив проєкцій майбутніх змін клімату на показники біокліматичного режиму країни; отримані: оцінка впливу змін клімату на розвиток рекреаційно-туристичної діяльності; оцінка агрокліматичних ресурсів при змінах клімату та їх вплив на продуктивність сільськогосподарських культур; оцінка можливих змін водних ресурсів території України в період 2020-2050 рр.

Отримана наукова продукція відповідає вимогам Всесвітньої метеорологічної організації щодо оцінки змін регіонального клімату та надання методичних рекомендацій по управлінню гідрометеорологічними ризиками, сучасному світовому рівню розвитку агрометеорологічних прогнозів та уявлень про методи оцінки та прогнозування впливу екстремальних погодних умов на формування урожаю сільськогосподарських культур при відповідному стані водних ресурсів.

За результатами дослідження опубліковані 5 статей у журналах, що входять до наукометричних баз даних, 13 статей у зарубіжних журналах, 43 статті у журналах, що включені до переліку наукових фахових видань України, 3 монографії, 1 підручник та 3 навчальні посібники. Захищені 5 кандидатських дисертацій. Отримані 3 свідоцтва авторського права України.

2) *«Модельовання екстремальних гідрологічних явищ (паводків та посух) на території гірських регіонів України в умовах сучасних змін клімату» (наук. керівник д.геогр.н., проф. Гонченко Є.Д.). Термін виконання: 2015 – 2016 рр.*

Проаналізована нормативно-розрахункова база в галузі максимального стоку річок; обґрунтована нова теоретична база для нормування розрахункових характеристик максимального паводкового стоку в басейнах річок гірського Криму і Карпат; розроблені методичні підходи щодо врахування висотного положення і залісеності водозборів та їх практичну реалізацію на об'єктах Криму і Карпат; розраховані характеристики схилового припливу паводкових вод до руслової мережі (величини часової нерівномірності і тривалості припливу) в їх просторово-узагальненому вигляді; обґрунтовані шари стоку паводків рідкісної ймовірності перевищення (повторюваністю один раз у сто років), які є складовою частиною розрахункової методики; розраховані вперше для річок Криму і Карпат максимальних модулів схилового припливу 1%-ої забезпеченості; обґрунтована методика для врахування ступеня трансформації паводкових хвиль під впливом руслового добігання та ефектів русло-заплавного регулювання паводків у гідрографічній мережі; визначені просторово-часові характеристики

індексів посушливості для гірських територій та їх порівняльний аналіз з параметрами річкового стоку.

Наукова значимість роботи полягає у створенні наукового підґрунтя єдиної нормативної бази щодо визначення розрахункових характеристик максимального стоку гірських річок. За допомогою сучасних індексів посушливості вперше отримана регіональна характеристика просторово-часового розподілу гідрологічних посух в складних гірських умовах та наданий прогноз гідрологічних посух на період до 2050 р.

Практична значимість роботи полягає у можливості мінімізації збитків від негативних природних явищ та їх наслідків, дозволить забезпечити більшу надійність проектування та експлуатації гідротехнічних споруд на річках гірського Криму та Карпат, як найбільш паводконебезпечних регіонів України. Застосування індексів посушливості відкриває можливості прогнозувати з достатньою точністю настання на досліджуваній території протилежного паводкам природного явища - гідрологічної посухи, що може бути використано при оцінці майбутнього врожаю сільськогосподарських культур на досліджуваній території.

За результатами дослідження опубліковані 7 статей у журналах, що входять до наукометричних баз даних, 16 статей у журналах, що включені до переліку наукових фахових видань України, 3 монографії, 1 підручник. Захищені 2 кандидатські дисертації. Отримано свідоцтво авторського права України.

3) «Комплексне управління водними ресурсами басейну Куяльницького лиману та його гідроекологічним станом в умовах господарської діяльності і кліматичних змін» (наук. керівник д.геогр.н., проф. Лобода Н.С.). Термін виконання: 2015 – 2016 рр.

Вперше застосований комплексний підхід до оцінки екологічного стану лиману в їх залежності від клімату, гідрологічного режиму, водогосподарської діяльності, поповнення лиману морськими водами з Одеської затоки. Надані: опис природних ресурсів лиману; визначення екологічних загроз, що виникли в результаті змін клімату та інтенсивної водогосподарської діяльності на водозборах; історичні відомості про поповнення лиману морськими водами; опис гідротехнічних та водогосподарських споруд, аналіз гідрологічного, гідрохімічного, гідроекологічного стану річок та самого лиману в сучасних умовах. Визначені наслідки впливу змін клімату на приплив прісних вод від водотоків до лиману з урахуванням водогосподарської діяльності на водозборах на базі застосування моделі "клімат-стік". Розроблені сценарії управління рівнями та солоністю води в лимані в залежності від гідрометеорологічних умов та різних варіантів подачі морської води через трубопровід "море-лиман" за моделлю водно-сольового балансу. Оцінені зміни внутрішньорічної просторово-часової мінливості гідрологічних характеристик лиману за різних умов поповнення його морськими водами та прісною водою від р. В.Куяльник з використанням гідротермодинамічної моделі. Розроблено науково обґрунтовану стратегію комплексного управління водними ресурсами Куяльницького лиману з урахуванням сучасних та можливих у майбутньому кліматичних змін та водогосподарських перетворень на водозборах.

Проведені дослідження дозволити оцінити наслідки впливу змін клімату та масштабів водогосподарської діяльності на водозборі на водні ресурси басейну Куяльницького лиману, визначити потенційні можливості збільшення надходження прісної води до лиману у сучасних кліматичних умовах та очікуваних у XXI ст. Ці оцінки увійшли до наукового обґрунтування плану водного менеджменту лиману, який передбачає стабілізацію його гідрологічного та гідроекологічного режиму шляхом збільшення припливу до нього прісних вод й періодичного поповнення морською водою для компенсації дефіциту прісного балансу.

За результатами дослідження опубліковані 4 статті у журналах, що входять до наукометричних баз даних, 30 статей у журналах що входять до переліку фахових видань України, а також статей у закордонних журналах, 4 монографії, 4 підручників та навчальних посібників. Захищені 2 кандидатські дисертації. Отримані 3 свідоцтва авторського права України.

У 2016 р. продовжувалось виконання 1 фундаментального дослідження та було розпочато виконання 2 науково-дослідних робіт, що фінансувалися за рахунок грантів МОН України (загальний фонд НДЧ):

1) Фундаментальна НДР №167: «Прогнозування стану і безпеки навколишнього середовища з урахуванням антропогенного, радіоактивного забруднення, радіаційно-екологічних наслідків аварій на АЕС: Нові моделі і технології» (Науковий керівник - д.ф.-м.н., проф. Глушков О.В.). Термін виконання: 2015 – 2017 рр.

Мета и головні завдання проекту: розвиток нових підходів, технологій до аналізу і прогнозування впливу антропогенних факторів, радіоактивного забруднення, радіаційно-екологічних наслідків (РЕН) аварій на АЕС на екологічний стан, безпеку природних середовищ, розвиток нових підходів для підвищення рівня екологічної безпеки сховищ радіоактивних відходів шляхом використання нових методів оцінки безпеки радіаційно-небезпечних об'єктів, пошук нових підходів безконтактного високоефективного детектування, переробки, поділення радіоактивних елементів, підвищення рівня екологічної безпеки українських АЕС на підставі наукового обґрунтування аналізу ризику великих аварій на АЕС.

Розроблений новий, кількісний прецизійний підхід до аналізу, моделювання та прогнозування екологічного стану та безпеки навколишнього середовища з урахуванням радіоактивного забруднення, які ґрунтуються на теорії фрустрірованих хаос-динамічних систем і нових атомних лазерно-фотоіонізаційних моделях; запропоновано модель розповсюдження радону в нелінійному середовищі з фрактальними властивостями, що базується на рівнянні Фоккера-Планка і одержані кількісні оцінки відповідної активності радону; запропонований новий алгоритм передбачених траєкторій для прогнозування часової еволюції системи; розроблено та кількісно апробовано низку принципово нових селективно-фотоіонізаційних схем (в межах квантової теорії та атомної спектроскопії) безконтактного оптимізованого детектування та поділення найбільш небезпечних радіонуклідів у відпрацьованому ядерному паливі реакторів ВВЕР-1000, РБМК-1000, зокрема, продуктів поділення ^{90}Sr , ^{129}I , ^{137}Cs з періодом напіврозпаду порядку 29-30 років, та молодших актинідів непунию, аме-

рицію, кюрію ^{237}Np , $^{241,243}\text{Am}$, $^{242,244}\text{Cm}$ а також $^{238-242}\text{Pu}$ (з періодами напіврозпаду в середньому від 15 р. до $2 \cdot 10^6$ р.).

2) *Фундаментальна НДР №174: «Регіональна система прогнозу екстремальних забруднень атмосфери у випадку стихійних лих, техногенних аварій і терористичних актів» (Науковий керівник - д.геогр.н. Іванов С.В.). Термін виконання: 2016 – 2018 рр.*

Мета проекту полягає у поглибленні теоретичних засад щодо важливості урахування зворотних зв'язків між хімічними домішками і атмосферними процесами з метою адаптації моделі HARMONIE для України загалом і певних регіонів зокрема. Обґрунтувати необхідність та практично реалізувати подальшу розробку цієї мезомасштабної чисельної моделі для моніторингу і прогнозу умов навколишнього середовища у випадку природніх або антропогенних катастроф.

Відібрані регіони з потенційно небезпечними техногенними джерелами забруднення атмосфери з переліком компонентів забруднення. Створені модельні області високого розділення для регіонів розташування потенційних джерел забруднення з оптимальним вибором проекції, геометрії і розмірів, кількісними характеристиками фізико-географічних і орографічних особливостей для коректного урахування взаємодії підстильної поверхні з атмосферою.

3) *Прикладна НДР №173: «Розробка та дослідження системи метеорологічного радіолокаційного моніторингу причорноморського регіону України та вимог до її елементів» (Науковий керівник - к.техн.н., доц. Перелигін Б.В.). Термін виконання: 2016 – 2017 рр.*

Мета проекту - розробити та дослідити загальносистемні рішення з побудови системи метеорологічного радіолокаційного моніторингу причорноморського регіону України.

Розроблена методика аналізу просторово-часових характеристик метеорологічних явищ та процесів на території причорноморського регіону України, які підлягають радіолокаційному моніторингу. Проведене районування території причорноморського регіону України для різних метеорологічних явищ і процесів. Розроблені рекомендації по створенню метеорологічної радіолокаційної системи моніторингу причорноморського регіону України. Визначені основні вимоги науково-методичних і оперативних підрозділів Державної гідрометеорологічної служби України до характеристик гідрометеорологічної радіолокаційної інформації. Проаналізовані існуючі специфічні властивості і вимоги до характеристик гідрометеорологічної радіолокаційної інформації.

Визначена часова залежність відносного коефіцієнта резонансного поглинання лазерного випромінювання молекулами CO_2 для лазерних імпульсів прямо кутової лоренцевої та гаусової форм і знайдено нове чисельне співвідношення для реалізації ефекту кінетичного охолодження CO_2 при взаємодії лазерного випромінювання з сумішшю атмосферних газів.

Створення радіолокаційної інформаційної системи моніторингу навколишнього середовища для причорноморського регіону України суттєво підвищить якість прогнозів погоди Гідрометеорологічним центром Чорного і Азовського морів (ГМЦ ЧАМ), дасть можливість накопичувати дані для кліматичного моніторингу ГМЦ ЧАМ і Гідрометцентру України.

Окрім того, в університеті у 2016 році виконувались 4 госпдоговірні науково-дослідні роботи, що фінансувались за рахунок коштів замовників (спеціальний фонд НДЧ):

1) Тема №176: «Розробка автоматизованого робочого місця (АРМ) на базі геоінформаційної системи (ГІС) програмного комплексу по водним та меліоративним об'єктам Одеської області». (Наук. керівник – к.техн.н., доц. Перелігін Б.В., 30,0 тис. грн.)

Розроблена структура блоку «Водні ресурси». Наповнені картографічною та атрибутивною інформацією бази даних, організована взаємодія між шарами для швидкого пошуку (перегляду) та вкопіювання інформації по кожному району закріпленому за підвідомчими організаціями Одеського обласного управління водних ресурсів. Розроблена структура блоку «Меліоративні об'єкти». Наповнені картографічною та атрибутивною інформацією бази даних, організована взаємодія між шарами для швидкого пошуку (перегляду) та вкопіювання інформації по кожному району закріпленому за підвідомчими організаціями Одеського обласного управління водних ресурсів.

2) Тема №177: «Науково-дослідні роботи з гідрологічного, гідрохімічного, гідробіологічного та медико-біологічного обстеження стану Куяльницького лиману та морської води з Одеської затоки : гідрологічне обстеження» (Наук. керівник – д.геогр.н., проф. Лобода Н.С., 412,5 тис. грн).

Мета роботи полягала у проведенні науково-дослідних робіт з гідрологічного обстеження стану Куяльницького лиману та морської води з Одеської затоки для визначення умов функціонування його природної системи, забезпечення збереження та відновлення його природних ресурсів, попередження їх забруднення, засмічення і вичерпання, а також визначення змін стану природних ресурсів Куяльницького лиману в умовах штучного поповнення лиману морською водою з Одеської затоки та наукового обґрунтування конкретних термінів подачі морської води до лиману. Представлені результати вимірювання на прибережних постах в лимані і в Одеській затоці (в створі трубопроводу) та в трубопроводі (з сторони моря), на виході з трубопроводу, в гирлових ділянках річок, балок і скидних лотків - рівня, температури, прозорості, кольору, глибини, мутності води (вмісту завислих у воді речовин), питомої електропровідності, густини, мінералізації води. На виході з трубопроводу, в гирлових ділянках річок, балок і скидних лотків додатково швидкості та напрямку течії, витрати води та завислих у воді наносів (речовин). Вперше виконані одночасні (синхронні) вимірювання на прибережних постах в лимані (в продовж 3-х діб) мінливості рівня води з використанням самописів рівня води. Здійснено визначення сучасних відміток рельєфу дна лиману і зв'язків між рівнями води та об'ємами наповнення лиману. Проведено математичне моделювання рівнів та солоності води за моделлю водно-сольового балансу.

3) Тема №178: «Науково-дослідні роботи з обстеження русла річки Великий Куяльник» (Наук. керівник – д.геогр.н., проф. Лобода Н.С., 447,75 тис. грн).

Визначено роль стоку р.В.Куяльник у формуванні гідроекологічного режиму Куяльницького лиману в сучасних умовах; оцінений вплив кліматичних змін на водні ресурси р.В.Куяльник, які вже відбулися та очікуються у першій

половині ХХІ ст.; обстежено річку та складено перелік штучних водойм (ставків, водосховищ), гідротехнічних споруд (дамб, гребель, шлюзів тощо), які впливають на зменшення притоку вод р. В. Куяльник до Куяльницького лиману; оцінений вплив штучних водойм на водозборі р.В.Куяльник, як головного чинника водогосподарських перетворень, на її водні ресурси з урахуванням зміни кліматичних умов; оцінено можливе збільшення об'ємів надходження прісних вод до Куяльницького лиману за рахунок скорочення чисельності штучних водойм у басейні р.В.Куяльник та проведено регламентування їх експлуатації; оцінено вплив потенційно можливого у сучасних кліматичних умовах збільшення стоку р. В. Куяльник на водно-сольовий баланс (мінливість значень рівня та мінералізації води), абіотичні показники гідроекологічного режиму (гідрохімічні показники), внутрішньорічну просторово-часову мінливість гідрологічних та гідрофізичних характеристик Куяльницького лиману; надані науково-обґрунтовані висновки щодо доцільності та ефективності проведення заходів та часткового відновлення природного стоку р. В. Куяльник в Куяльницький лиман з урахуванням кліматичних змін, що відбулися та очікуються у першій половині ХХІ ст.

4) *Тема №175: Проект ДФФД Ф64 «Моделювання зміни гідроекологічних умов в лиманах північно-західного Причорномор'я в контексті змін клімату у ХХІ столітті на прикладі Тилігульського лиману» (Наук. керівник – д.геогр.н., проф. Тучковенко Ю.С., 70 тис. грн).*

Мета роботи полягала в оцінці впливу змін клімату у ХХІ ст.. на гідрологічні характеристики та гідроекологічний стан лиманів північно-західного Причорномор'я на прикладі Тилігульського лиману. Для досягнення мети використовувався ланцюжок математичних моделей: стохастична гідрологічна модель «клімат-стік» – модель водно-сольового балансу лиману – гідротермодинамічна модель лиману з урахуванням водообміну з морем – модель евтрофікації вод для Тилігульського лиману. Для аналізу мінливості характеристик гідрологічного та гідроекологічного режимів лиману за результатами модельних розрахунків використовуються традиційні методи статистичного аналізу рядів.

На підставі результатів математичного моделювання отримані оцінки впливу кліматичних змін на гідрологічні та гідроекологічні характеристики Тилігульського лиману: багаторічну динаміку солоності вод лиману за умови збереження сучасної ситуації із водогосподарською діяльністю на водозбірному басейні лиману протягом ХХІ ст. та збільшення річкового стоку до обсягів природного стоку внаслідок впровадження ефективного водного менеджменту на водозборі лиману; характеристики внутрішньорічної просторово-часової мінливості температури, солоності води, біомаси фітопланктону, концентрацій органічної речовини, мінеральних форм біогенних елементів, розчиненого кисню, водообміну через сполучний канал «море-лиман», випаровування з водної поверхні лиману в різні за водністю типові роки різних кліматичних періодів ХХІ ст.

Також в університеті виконувались 25 кафедральних НДР, в науково-дослідній роботі приймали участь майже всі (93%) науково-педагогічних працівників спеціальних та випускаючих кафедр університету (див. табл. 6.1).

Серед інших показників наукової роботи у 2016 році слід відмітити:

- проведення на базі університету 15 наукових конференцій, симпозіумів та семінарів;

- отримання 9 свідоцтв авторського права на результати науково-дослідних робіт та 1 патенту на корисну модель;

- 101 стаття надрукована у зарубіжних періодичних виданнях, зокрема як розділи 6 колективних наукових монографій, виданих в країнах Європейського Союзу;

- співавторство в 5 монографіях, які видаються в країнах ЄС;

- 127 співробітників університету у 2016 році прийняли участь в міжнародних конференціях, симпозіумах, семінарах.

Закінчена важлива робота щодо створення та налагодження роботи сайтів наукових журналів університету в українськомовній та англomовній версіях, на яких розміщені архівні номери журналів. У грудні 2016 р. журнали були переєстровані в переліку фахових видань рекомендованих ДАК МОН України для публікації статей в галузі географічних наук.

Науково-експертним центром моніторингу навколишнього середовища у складі науково-дослідної частини отримано сертифікат про відповідність системи вимірювань вимогам ДСТУ ISO 10012: 2005.

Вчені університету приймали активну участь у роботі Міжвідомчої координаційної ради з питань морських досліджень МОН і НАН України. На базі університету у листопаді 2016 р. було проведено засідання секції «Екологія моря» в межах першого етапу науково-конференції «Морські дослідження і технології в Україні: стан та перспективи розвитку». У жовтні 2016 р. в університеті проходила нарада-семінар керівників і спеціалістів гідрометеорологічних організацій Держгідрометслужби України з морського розділу робіт за участю профільних фахівців ОДЕКУ.

У вересні 2016 р. кафедрою водних біоресурсів та аквакультури була підготована та проведена ІХ Міжнародна іхтіологічна науково-практична конференція «Сучасні проблеми теоретичної і практичної іхтіології».

Продовжувалась робота навчально-наукового комплексу «Фізика довкілля» у складі Одеського державного екологічного університету (кафедра загальної та теоретичної фізики), Інституту теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова НАН і МОН України, Інституту магнетизму НАН України.

На протязі звітнього року представники університету приймали активну участь в нарадах робочих груп і комісій при Одеській обласній раді та Одеській облдержадміністрації з реалізації завдань «Регіональної програми збереження та відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2012-2018 рр.», питань реалізації проекту відновлення водного балансу Тилігульського лиману, регулювання рівня води в Хаджибейському лимані, забезпечення водообміну з морем Тузловської групи лиманів. Спільно з Департаментом екології та природних ресурсів Одеської обласної державної університет здійснив цілу низку організаційних заходів і фактично забезпечив виконання з жовтня 2016 р. науково-дослідних робіт з гідрологічного, гідрохімічного, гідробіологічного та медико-біологічного обстеження стану Куяльницького лиману та морської води з Одеської затоки, обстеження русла річки Великий Куяльник, які виконуються консорціумом у складі ОДЕКУ, Інституту морської біології НАН України, НДУ «Український науковий центр екології моря» МЕРП України, ДУ

«Український НДІ медичної реабілітації та курортології» МОЗ України, а також науково-дослідних робіт з обстеження русла річки Великий Куяльник з метою наукового обґрунтування та розробки проекту інженерно-технічних заходів спрямованих на збільшення стоку річки Великий Куяльник у Куяльницький лиман.

Запити на фінансування науково-дослідних робіт за міжнародними грантами були підготовлені кафедрами гідроекології та водних досліджень разом з кафедрою хімії навколишнього середовища – за проектом «*The current and future economic and ecological potential for carbon storage, sequestration and utilization on example of hypersaline Kuyal'nick liman in relation to the prevailing ecological structure and functioning*» (програма «Цільові дослідження та розвиваючі ініціативи»), що фінансує США та країни ЄС), кафедрами гідрології суші, гідроекології та водних досліджень, екології та охорони довкілля, океанології та морського природокористування – пропозиції щодо участі в проект ГЕФ по басейну річки Дністер «Сприяння транскордонному співробітництву та комплексному управлінню водними ресурсами в басейні річки Дністер», міжнародному проекті «Danube River Research and Management - DREAM / Дослідження річки Дунай та управління» в рамках програми «Горизонт 2020», проектах «DANUBE FLOODPLAIN Project», LITTER FREE-A «Black Sea Basin Network for the Promotion and Implementation of Marine Litter Management Framework at local level», «Innovative approaches for reducing the pollution of the Black Sea Basin by agriculture waste».

Працівники кафедр метеорології і кліматології, гідрології суші за індивідуальними грантами приймають участь у міжнародному проекті Regional hydroclimate project (RHP) over the Pannonian Basin (PannEx), роботі міжнародного “The international centre for advanced studies on river-sea systems” DANUBIUS PP SEP-210362517, кафедри вищої та прикладної математики - у міжнародному проекті International Scientific Project–Grant and Cooperation Program: “Quantum Systems in Chemistry and Physics (QSCP).

За ініціативою кафедри океанології та морського природокористування університет включено до складу виконавців міжнародного проекту програми HORIZON 2020 «Preparatory phase for the pan-European research infrastructure DANUBIUS-Ri "The international centre for advanced studies on river-sea systems" - DANUBIUS PP», який розпочнеться у 2017 р.

3.2. Значна увага в університеті приділяється залученню талановитої та обдарованої студентської молоді у наукові дослідження як на рівні кафедральної наукової тематики, так і для виконання держбюджетних та госпдоговірних науково-дослідних робіт (див. табл. 6.2 та 7).

Протягом 2016 р. на 19 кафедрах університету працювали 20 наукових семінарів та 22 наукових гуртка, в роботі яких прийняли участь понад 820 студентів університету. На 11 кафедрах одночасно функціонують як гуртки, так і семінари для студентів різного освітнього рівня підготовки. Кількість засідань в середньому становила 6 разів на рік, періодичність засідань – 1-2 рази на місяць протягом навчального року.

Організацією наукової роботи студентів, окрім кафедр, займається Відділ наукової роботи зі студентами та Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Одеського державного екологічного університету.

До складу Наукового товариства входять 175 студентів бакалавріату, 190 - магістратури, 35 аспірантів та 28 молодих вчених з числа працівників університету.

Стимулюючим для заохочення до наукової роботи заходом є прийнята в університеті практика, коли наукова робота студентів зараховується до їх індивідуальної навчальної програми та включається до суми залікових кредитів, отриманих при опануванні конкретної освітньої програми. Діє Положення про заохочення студентів та аспірантів ОДЕКУ денної форми навчання (2011 рр.), яким передбачено встановлення надбавок для студентів і аспірантів, премій за успіхи, зокрема, у науковій роботі.

Таблиця 6.2

Показники участі молоді у наукових дослідженнях в ОДЕКУ в 2016р.

Роки	Кількість студентів, які беруть участь у наукових дослідженнях (% від загальної кількості студентів ДФН)	Кількість молодих учених, які працюють у ВНЗ або науковій установі	Відсоток молодих учених, які залишаються у ВНЗ або установі після закінчення аспірантури
2012	687 (39 %)	126	33
2013	724 (43 %)	114	53
2014	698 (41 %)	111	59
2015	684 (44 %)	105	43
2016	679 (48 %)	91	36

У виконанні НДР, через підготовку студентських наукових робіт і доповідей приймають участь 679 студента. У 2016 р. студентами або за участю студентів опубліковано 116 статей (41 самостійно).

В I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади в університеті прийняли участь 871 студента університету. У II етапах (всеукраїнських) - 22 студента, з них 4 студента стали переможцями, зокрема:

- з дисципліни «**Екологічна безпека**» (Кременчуцький національний університет імені М. Остроградського): **II місце** (диплом II ступеня) - Шершун О.М. ст. гр. Е-42; **III місце** (диплом III ступеня) - Філатова О.А. ст.гр.Е-41. Керівник - доц. Чугай А.В.;
- з дисципліни «**Екологія**» (Одеський державний екологічний університет): **I місце** (диплом I ступеня) - Красовська Л.О. ст. гр. Е-31. Керівник - проф. Сафранов Т.А.;
- з дисципліни «**Біологія**» (Миколаївський національний аграрний університет): **III місце** (диплом III ступеня) – Бешляга О.В. ст. гр. Е-13.

У I етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт взяли участь 181 студентів, які представили 178 наукових робіт, з яких 22 роботи були направлені для участі у другому турі.

В березні-квітні 2016 р. студенти університету, які перемогли у I етапі конкурсу 2015 р., прийняли участь в роботі підсумкових науково-практичних конференцій (II тур) Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з наступними результатами:

Показники наукової роботи студентів університету

№	Показник	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Кількість студентів денної форми навчання	1753	1685	1695	1561	1417
2.	Кількість студентів, які беруть участь у виконанні НДДКР, всього	687	724	698	684	679
	з них: - з оплатою із НДР загального фонду бюджету	6	9	18	15	5
	- з оплатою із НДР спеціального фонду	2	0	0	2	1
3.	Кількість студентів, які брали участь у олімпіадах (1-й тур)	925	679	839	854	871
	(2-й тур)	37	34	23	25	22
4.	Кількість переможців, які одержали нагороди за результатами 2 туру Всеукраїнських студентських олімпіад	10	3	4	4	4
5.	Кількість студентів – учасників підсумкових конференцій Всеукраїнських конкурсів студентських НДР	13	14	16	24	22
	Кількість переможців Всеукраїнських конкурсів студентських НДР	2	3	6	9	4
6.	Кількість студентів-переможців, які одержали нагороди за результатами міжнародних студентських олімпіад	2	1	0	0	0
7.	Кількість студентів, які брали участь у наукових конференціях	638	627	618	684	639
8.	Кількість статей за участю студентів, всього	124	129	117	118	116
	з них: статей самостійно	39	45	36	38	41
9.	Кількість студентів, які одержують стипендії Президента України, Верховної Ради України, Кабінету міністрів України	6	8	8	9	9
10.	Кількість студентів, які отримують інші іменні стипендії та премії	26	26	27	26	28

- за напрямом «Гідрометеорологія» (Одеський державний екологічний університет) – Дерев’яга О.О., випускник магістратури каф. метеорології та кліматології. - **I місце** (диплом I ступеня). Наук. керівник – доц., к.геогр.н. Хоменко І.А.
- за напрямом «Географічні науки» (Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького) Рикін І.С., випускник магістратури каф. гідрології суші, **III місце** (диплом III ступеня) Наук. керівник - проф., д.геогр.н. Шакірманова Ж.Р.
- за напрямом «Екологія та екологічна безпека» (Полтавський національний технічний університет) – Патраман Х.С. ст.гр. МЕТ-58, **II місце** (диплом II ступеня) Наук. кер. доц.,к.геогр.н. Чугай А.В., Козир О.Ю. ст.гр. Е-41, **III місце** (диплом III ступеня); наук. керівники – проф. Сафранов Т.А. та ст. викл. Грабко Н.В.

На базі університету у 2016 р. були проведені 2-й тур Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни «Екологія» (квітень 2016р.), науково-практична конференція за результатами 2-го туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з гідрометеорології (березень 2016 р.), Міжнародна наукова конференція молодих вчених «Сучасний стан та якість навколишнього середовища окремих регіонів» (1-3 червня 2016 р.), Всеукраїнська науково-практична конференції молодих вчених “Теоретичні та прикладні аспекти застосування інформаційних технологій в галузі природничих наук” (20-22 квітня 2016 р.).

На щорічній Студентській науковій конференції ОДЕКУ, яка проводилась з 6 по 15 квітня 2016 р., було представлено 515 доповіді, у роботі 19 секцій прийняли участь понад 530 студентів. Матеріали 75 найкращих доповідей студентів були опубліковані у вигляді статей у збірнику матеріалів конференції.

4 - 13 травня 2016 р. в університеті відбулася **XVII наукова конференція молодих вчених ОДЕКУ**, в якій прийняв участь 217 доповідачів - молодих вчених з числа магістрів, аспірантів та науково-педагогічних працівників університету. Робота конференції здійснювалась по 19 секціям. За результатами роботи конференції відділом наукової роботи студентів ОДЕКУ підготовлено до друку збірник матеріалів доповідей, в якому зібрано 156 тез доповідей.

З 26 по 31 липня 2016 р. на базі Одеського державного екологічного університету відбувся V Всеукраїнський географічний науково-практичний форум молодих вчених «Географічна наука сьогодні» організованим Науковим товариством ОДЕКУ в партнерстві з Науковим товариством студентів та аспірантів географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

20-го жовтня 2016 р. в стінах Одеського державного екологічного університету відбулася презентація першого в Україні студентського екологічного креативного простору Ecoprostrir, створеного за підтримкою студентів ОДЕКУ, Наукового товариства ОДЕКУ в рамках проекту Impact Hub Ambassadors кафедри менеджменту природоохоронної діяльності.

В листопаді 2016 р. була почалася робота проекту «Наукове кафе: Хочу стати науковцем. З чого почати?». Перша зустріч пройшла 22 листопада 2016

р. за підтримкою Наукового товариства та відділу наукової роботи зі студентами.

Академічну стипендію Президента України для аспірантів отримували аспірантки 3 року навчання Собченко А.Ю. (1.01.2016 - 31.10.2016) та Уманська О.В. (1.11.2016 - 31.12.2016)

Окрім того, у 2016 р. 4 студента університету отримували стипендії Президента України, 4 – Верховної ради України, 1 – Кабінету Міністрів України та 28 іменних стипендій за особливі успіхи у навчанні, науковій, громадській та ін. діяльності.

4. Міжнародні зв'язки

Протягом 2016 року університет проводив міжнародну діяльність за напрямками наукової та освітньої діяльності. В рамках укладених угод та виконуваних проектів здійснювалося співробітництво з 89 зарубіжними науковими установами та вищими навчальними закладами у наступних країнах: Австрія, Бельгія, Білорусь, Болгарія, Бразилія, Велика Британія, В'єтнам, Греція, Грузія, Данія, Іспанія, Італія, КНР, Литва, Мексика, Нідерланди, Польща, Португалія, Росія, Румунія, Словаччина, США, Угорщина, Франція, ФРН, Фінляндія, Швейцарія, Швеція. Зокрема, в останні роки: з Університетом природничих ресурсів та наук про життя, Відень, Австрія; Асоціацією європейських університетів наук про життя, м. Гент, Бельгія; Аграрним Університетом м. Пловдив, Болгарія; Технічним університетом Ріо-де-Жанейро, Федеральним університетом Ріо-де-Жанейро, Бразилія; Оксфордським університетом, Велика Британія; Грецьким центром морських досліджень; Державним університетом ім. Акакія Церетелі, Грузія; Університетом м. Ллейда, Мадридським національним університетом, Університетом Puerto Real, м. Кадіс, Іспанія; Університетом м. Павія, Університетом м. Генуя, Італія; Університетом м. Клайпеда, Литва; Університетом Гвадалахара, Мексика; Варшавським університетом природничих наук, Технічним університетом Щецина, Університетом технологічних та природничих наук в м. Бидгощ, Ягеллонським університетом м. Краків, Ополевським Університетом, Польща; Університетом Авейру, Португалія; Російським державним гідрометеорологічним університетом; Національним інститутом з досліджень та розробок в галузі морської геології та геоєкології - GEOECOMAR, Румунія; Центрально-Європейським університетом в Скалице, Словаччина; Бременським університетом, Університетом Кобленц-Ландау, ФРН; Університетом Гельсінки, Фінляндія; Університетом П'єра та Марії Кюрі, Париж, Франція; Університетом м. Уппсала, Швеція.

Університет є членом та партнером наступних міжнародних організацій: Альянсу університетів за демократію (AUDEM), Європейської організації співробітництва в галузі наукових досліджень і технологій (COST), Євразійської Асоціації Університетів та Чорноморської Мережі Університетів (BSUN).

За індивідуальними грантами науково-педагогічні працівники університету приймають участь у виконанні 15 міжнародних наукових проектів. 14 науково-педагогічних працівників у 2016 році мали відрядження за кордон для викладацької та наукової роботи (16 відряджень), 10 пройшли стажування та підви-

щення кваліфікації за кордоном (10 відряджень), 1 аспірант пройшов стажування у закордонних організаціях.

4.1. Міжнародне освітнє співробітництво

Співробітники університету у 2016 році брали участь у реалізації проекту «Рамка кваліфікацій у сфері наук про навколишнє середовище в українських університетах (QANTUS)» 544524-TEMPUS-1-2013-1-PL-TEMPUS-SMHES (2013-2016), в рамках програми Єврокомісії TEMPUS IV та «Адаптивне навчальне середовище для забезпечення компетенцій в галузі впливу місцевої погодних умов, якості повітря та клімату на економіку та соціум (ECOIMPACT)» 561975-EPP-1-2015-1-FI-EPPKA2-SVNE-JP (2015-2018), за програмою Erasmus+.

29 квітня 2016 року на базі ОДЕКУ відбулася розширена нарада робочої групи з робочого пакету WP2 проекту TEMPUS QANTUS, а 16 червня 2016 р. - семінар в межах WP4 на тему: «Розроблення тренінг-курсів для перепідготовки науково-педагогічних працівників ВНЗ». 6-8 вересня 2016 в Ягеллонському університеті (м. Краків, Польща) представники ОДЕКУ (Степаненко С.М. та Шаблій О.В.) взяли участь у роботі XXIV Польської національної методичної конференції «Охорона довкілля в природничих науках» із доповіддю, присвяченою огляду стану та перспектив розвитку професійної вищої екологічної освіти в Україні.

3 - 5 лютого 2016 у Гельсінкі, на базі Фінського метеорологічного інституту, відбулася стартова нарада за проектом «ECOIMPACT», а 29-30 вересня 2016 в ОДЕКУ було проведено зустріч координаційної групи проекту. З 28 травня по 2 червня 2016 викладачі Університету були залучені до науково-практичного семінару за проектом 561975-EPP-1-2015-1-FI-E PPKA2-SVNE-JP, що проводиться на станції дослідження лісу Хьютіала Хельсинського університету (Фінляндія).

Крім того, викладачі ОДЕКУ проходили курси Baltic+2016 від EUMETSAT (онлайн-фаза – 8-26 лютого 2016, аудиторна фаза – 15-17 березня 2016 в IMGW-PIB, м. Варшава, Польща), онлайн-курси NASA ARSET: Applied Remote Sensing Training (1-29 вересня 2016) та дистанційний курс підвищення кваліфікації для менеджерів та викладачів, зайнятих в галузі навчання персоналу і підготовки кадрів для національних гідрометеорологічних служб у відповідності з вимогами ВМО (19.09-18.12.2016 р.).

Протягом року викладачі ОДЕКУ читали курси лекцій в Університеті ім. Марії Кюрі-Склодовської у м. Люблін, Вищій школі адміністрування та управління в м. Ополе та Університеті ім. Миколи Коперніка в м. Торунь, Польща, У період з 27 листопада по 3 грудня 2016 викладачі ОДЕКУ проводили курси підвищення кваліфікації для фахівців синоптичного відділу Державної гідрографічної служби Грузії в м. Поті.

Викладачі ОДЕКУ проходили стажування у Подкарпацькому центрі освіти викладачів у м. Жешуві, Польща, в липні-серпні 2016, у рамках проекту удосконалення професійного викладання, а також 4-9 липня 2016 - на базі Дирекції Єврошколи в м.Вільнюс, за сприяння посольства Литовської республіки в Україні та Посольства України в Литовській республіці

Триває активна розробка програм подвійних дипломів з партнерськими університетами із 5 країн, що включає створення викладачами ОДЕКУ навчально-методичного комплексу англомовних програм підготовки.

4.2. Міжнародне наукове співробітництво

Із грудня 2016 р. почато реалізацію за участю ОДЕКУ проекту програми HORIZON 2020 «Preparatory phase for the pan-European research infrastructure DANUBIUS-Ri "The international centre for advanced studies on river-sea systems" - DANUBIUS PP» (01.12.2016-30.11.2019), координатором якого є Національний інститут морської геології та геоекології (GeoEcoMar), м. Бухарест, Румунія.

Таблиця 8

ПОКАЗНИКИ МІЖНАРОДНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ЕКОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

№ п/п	Показник	Роки			
		2013	2014	2015	2016
1.	Кількість фахівців, підготовлених для зарубіжних країн (всього) в т.ч. за держзамовленням	5 0	6 1	6 1	6 3
2.	Кількість зарубіжних навчальних закладів, з якими підтримуються ділові зв'язки	62	63	64	74
3.	Кількість направлених на навчання до зарубіжних навчальних закладів: • студентів • аспірантів	3 13	1 4	1 5	0 0
4.	Кількість студентів, які проходили навчальні практики у зарубіжних організаціях і установах	5	0	0	1
5.	Кількість викладачів, які пройшли стажування у зарубіжних країнах	21	8	7	10
6.	Кількість викладачів і співробітників, які перебували в ділових зарубіжних відрядженнях	3	26	16	19
7.	Кількість науково-педагогічних працівників, що мають почесні звання зарубіжних навчальних закладів	2	2	2	2
8.	Кількість іноземних лекторів і науковців, які брали участь у навчальному процесі ВНЗ	26	11	19	26
9.	Кількість розробок та проектів, виконаних спільно із зарубіжними партнерами	17	20	22	21
10.	Кількість спільних освітньо-професійних програм, за якими здійснюється підготовка спеціалістів із зарубіжними партнерами	4	4	4	4

Крім того, співробітники університету задіяні у виконанні таких науково-дослідних програм, як: Програма мережевих академій Cisco, Житлова ініціатива для Східної Європи (IWO), Спільна операційна програма «Румунія-Україна-Республіка Молдова. 2007-2013» та низці індивідуальних міжнародних наукових проектів (напр., проект Глобального екологічного фонду «Сприяння транс-кордонному співробітництву та комплексному управлінню водними ресурсами в басейні річки Дністер», проекти за європейською науковою програмою HiRLAM (High Resolution Limited Area Model) та ін.).

У 2016 р. науково-педагогічні працівники ОДЕКУ представили 222 доповіді на 89 міжнародних наукових конференціях, у т.ч. за кордоном (Австралія, Австрія, Бельгія, Білорусь, Болгарія, Велика Британія, Грузія, Італія, Канада, КНР, Литва, Молдова, ПАР, Польща, Португалія, Росія, Словаччина, США, Угорщина, Франція, ФРН, Швейцарія, Швеція, Японія та ін.). У фахових зарубіжних виданнях, у т.ч. тих, які включено до міжнародних наукометричних баз, опубліковано 43 наукових та науково-методичних робіт.

19 лютого 2016 із візитом до Одеського державного екологічного університету прибув Аташе з питань університетського і наукового співробітництва Посольства Франції в Україні пан Сільвен Ріголле. 13 липня 2016 р. ОДЕКУ приймав делегацію Університету “Danubius” (Румунія). 8 листопада 2016 в ОДЕКУ проходили консультації з представниками Національної служби погоди США, що входить до складу Національного управління океанічних і атмосферних досліджень (NOAA).

Доц. В.А. Овчарук 17-20 травня 2016 відвідувала семінар ICRC-CORDEX 2016 в м. Стокгольм, Швеція, а 1-3 червня 2016 – 2-й семінар PannEx з кліматичної системи Паннонського басейну в м. Будапешт, Угорщина. 4-9 липня 2016 начальник кафедри військової підготовки О.М. Грушевський відвідував науковий семінар в м. Софія, Болгарія. Викладач К.О. Тюлькіна взяла участь у програмі міжнародного стажування в м. Вільнюс, на базі Дирекції Єврошколи, 4-9 липня 2016, за сприяння посольства Литовської республіки в Україні та Посольства України в Литовській республіці.

1 – 3 червня 2016 на базі ОДЕКУ відбулася Міжнародна наукова конференція молодих вчених «Сучасний стан та якість навколишнього середовища окремих регіонів», в якій взяли участь доповідачі з 8 країн (Україна, Латвія, Словаччина, Грузія, Румунія, Йорданія, Росія, Білорусь).

1 липня 2016 МОН України було проведено Інформаційний день «Горизонт 2020. Кроки успішної імплементації» на базі Одеського державного екологічного університету.

25 липня 2016 в ОДЕКУ відбувся науковий семінар за проектом “Перенесення радіоактивного забруднення між донними відкладеннями і морським середовищем після аварій на АЕС «Фукусіма» та Чорнобильській АЕС”, в рамках міждержавної програми Комітету Фукусіма-Чорнобиль, під керівництвом професорів Університету Фукусіма Марка Железняка та д-ра Мічіо Аояма.

18 серпня 2016 в ОДЕКУ відбулася робоча нарада науковців, фахівців-гідрологів і екологів Одеського регіону з європейськими та національними координаторами українсько-молдавського проекту «Сприяння транскордонному співробітництву та комплексному управлінню водними ресурсами в басейні річки Дністер».

14-16 вересня 2016 в ОДЕКУ було проведено ІХ Міжнародну іхтіологічну науково-практичну конференцію «Сучасні проблеми теоретичної і практичної іхтіології» за участі фахівців з України, Білорусі, Молдови, Казахстану, Польщі, Туреччини, Нідерландів, Німеччини та Грузії. В рамках конференції під патронатом і за участю Всесвітнього фонду природи WWF проведено круглий стіл «Стан популяції осетрових в Україні, шляхи охорони і збереження».

20-21 жовтня 2016 на базі Університету організовано зустріч партнерів країн ЄС за міжнародним проектом «Danube River Research and Management - DREAM / Дослідження річки Дунай та управління» в рамках програми «Горизонт 2020».

На виставці «Освіта та кар'єра – 2016» (14-16 квітня 2016) експертне журі нагородило ОДЕКУ гран-прі в номінації «Міжнародне співробітництво в галузі освіти і науки», а також почесним званням «Лідер міжнародної діяльності». 25-27 жовтня 2016 на Восьмому міжнародному форумі «Інноватика в сучасній освіті» в м. Київ ОДЕКУ нагороджено Дипломом лауреата конкурсу I ступеня в номінації «Інновації з інтенсифікації міжнародного співробітництва у сфері освіти, науки, культури» та Дипломом за активну участь в інноваційній освітній діяльності. 17 - 19 листопада 2016 ОДЕКУ нагороджено гран-прі в номінації «Міжнародне співробітництво в галузі освіти і науки» на Міжнародній виставці «Освіта та кар'єра – День Студента 2016» в м. Київ.

5. Підготовка наукових, науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації

В університеті в 2016 році працювали 3 спеціалізовані вчені ради з захисту докторських і кандидатських дисертацій:

Д 41.090.01 (докторська) за спеціальностями

11.00.07 “Гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія”;

11.00.09 “Метеорологія, кліматологія, агрометеорологія”

К 41.090.02 (кандидатська) за спеціальностями

11.00.08 “Океанологія”;

11.00.11 “Конструктивна географія та раціональне використання природних ресурсів”

К 41.090.03 (кандидатська) за спеціальністю

01.04.05 “Оптика, лазерна фізика”.

В цих спеціалізованих вчених радах протягом 2016 р. захищено 3 кандидатські дисертації, з яких науковцями університету – 2. За межами університету працівниками університету захищена 1 кандидатська і 1 докторська дисертація.

У 2016 р. розроблені та пройшли ліцензування, прийняті до виконання освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії в аспірантурі ОДЕКУ за новими спеціальностями:

– 051 «Економіка»;

– 101 «Екологія»;

– 103 «Науки про Землю»;

– 113 «Прикладна математика»;

– 122 «Комп’ютерні науки та інформаційні технології»;

– 183 «Технології захисту навколишнього середовища»;

– 104 «Фізика та астрономія».

Підготовка в аспірантурі ведеться за науковими спеціальностями:

01.01.07. *Обчислювальна математика*;

08.00.06. *Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища*

04.00.22 *Геофізика*;

- 05.13.06 *Інформаційні технології;*
 11.00.07 *Гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія;*
 11.00.08 *Океанологія;*
 11.00.09 *Метеорологія, кліматологія та агрометеорологія;*
 11.00.11 *Конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів.*

Статистичні данні щодо їх діяльності аспірантури та докторантури в університеті наведені у табл. 9.

Таблиця 9

Показники діяльності аспірантури і докторантури

№			2013	2014	2015	2016
Аспірантура						
1.	Прийом:					
	держбюджет	Денна	3	6	10	11
		Заочна	9	7	6	0
	контракт	Денна	0	1	1	3
		Заочна	0	1	1	5
2.	Випуск:					
	держбюджет	Денна	9	8	3	3
		Заочна	5	9	4	8
	контракт	Денна	0	0	0	0
		Заочна	1	0	0	0
3.	Захист дисертацій в т.ч. працівниками ОДЕКУ		5	13	15	3
4.	Кількість випускників аспірантури, які залишилися працювати в ОДЕКУ		4	8	3	4
Докторантура						
1.	Прийом:		1	0	0	0
2.	Випуск:		0	0	2	1
3.	Захист дисертацій:		2	1	1	0
4.	Кількість випускників докторантури, які залишилися працювати в ОДЕКУ		2	0	2	1

За останні 4 роки в університеті випускниками аспірантури і докторантури захищено 4 докторські та 36 кандидатських дисертацій. Випускники аспірантури денної форми навчання головним чином працевлаштовуються в університеті (на кафедрах або в науково-дослідній частині) – див. табл. 6.2 та 9.

6. Показники фінансової діяльності, поліпшення матеріально-технічної бази університету

6.1. Фінансова діяльність університету здійснюється у відповідності з чинним законодавством України, нормативними актами Міністерства освіти і науки України та затверджених щорічних кошторисів. Податки та обов'язкові платежі до державних цільових фондів здійснювалися своєчасно та в повному обсязі. Стан формування та виконання загального та спеціального фонду університету по основній та науковій діяльності наведений у табл. 10 - 12.

Показники фінансово-господарської діяльності університету (в тис. грн)

№	Показник	2013	2014	2015	2016
1	Загальний обсяг фінансування основної діяльності по <u>загальному фонду</u> (тис. грн)	33765,1	36660,7	40464,4	41852,5
2	Загальний обсяг надходжень по <u>спеціальному фонду</u> (основна діяльність - без науки) (тис. грн) У т.ч. надходження від надання: - освітніх послуг - господарських послуг - оренда Інші надходження, включаючи Темпус-проекти	11106,9	8158,6	12907,4	13780,7
	- освітніх послуг	7322,7	5836,5	8149,0	7692,4
	- господарських послуг	3502,9	1873,5	4465,1	4454,4
	- оренда	65,7	95,1	115,0	110,6
	Інші надходження, включаючи Темпус-проекти	215,6	206,0	148,5	1523,3
3	Структура витрат коштів по <u>загальному фонду</u> (тис. грн), всього У т.ч. витрати на: - заробітну плату - стипендію + діти-сироти - комунальні та господарські послуги - придбання обладнання та інвентарю	33765,1	36660,7	40464,4	41852,5
	- заробітну плату	20972,2	21542,6	23411,4	25540,1
	- стипендію + діти-сироти	9123,6	10268,8	11714,3	10892,5
	- комунальні та господарські послуги	3458,9	3920,2	4781,6	4837,3
	- придбання обладнання та інвентарю	210,4	294,1	380,9	582,6
4	Структура витрат коштів по <u>спеціальному фонду</u> (тис. грн), всього (основна діяльність , включаючи Темпус) У т.ч. витрати на: - заробітну плату - придбання обладнання та інвентарю - комунальні та інші послуги	9008,6	8271,2	9320,4	10113,4
	- заробітну плату	6153,8	6017,8	6399,3	6017,0
	- придбання обладнання та інвентарю	293,1	370,6	803,3	209,3
	- комунальні та інші послуги	2730,9	1787,9	1032,0	3887,1

Таблиця 11

Аналіз формування та виконання спеціального фонду (тис. грн)
(основна діяльність, включаючи міжнародні освітні програми)

Рік	Надходження за рік	Витрати за рік	Кредиторська заборгованість на 1.01 наступн. року	Залишок на 01.01. наступного року
2013	11106,9	9008,6	301,7	6571,3
2014	8158,6	8271,2	152,6	6458,7
2015	12907,4	9320,4	-	9953,5
2016	13829,1	11120,3	-	12541,9

Аналіз формування та виконання спеціального фонду (тис. грн)
(наукова діяльність, включаючи міжнародні наукові гранти)

Рік	Надходження по господовірним НДР	Надходження по міжнародним наук. програмам	Витрати за рік	Кредиторська за- боргованість на 1.01 наступного року	Залишок на 1.01. наступного року
2013	157,3	461,5	366,8	146,0	396,2
2014	6,9	1034,3	767,3	0,7	670,1
2015	674,8	189,5	1168,5	-	411,7
2016	1010,7	16,7	1041,2	-	397,9

Штатний розклад університету формується в межах затвердженої чисельності науково-педагогічного складу та інших працівників по загальному фонду та затвердженого фонду оплати праці по загальному та спеціальному фондам.

Всі договірні зобов'язання беруться згідно затверджених кошторисів. В університеті діє план по зменшенню витрат на енергоносії, згідно якого встановлені лічильники тепло- та водопостачання у всіх будівлях.

Вжитими заходами за останні роки вдалося створити та підтримувати стан потужної матеріально-технічної бази навчального процесу (див. табл. 13).

6.2. Аналіз підсумків фінансової діяльності (основна діяльність та наукова діяльності) свідчить, що в складних умовах 2014-2016 рр., пов'язаних із суттєвим збільшенням витрат на утримання університету (в першу чергу, внаслідок підвищення тарифів на комунальні послуги, а також цінами на послуги та товари), вдалося запобігти наявності кредиторської заборгованості по захищеним статтях бюджету – заробітній платі, стипендії, виплатам дітям-сиротам та позбавленим батьківського піклування, комунальним платежам. Більше того, залишок коштів по спеціальному фонду в університеті на кінець 2016 року на 26% перевищує аналогічну суму на кінець 2015 р., що свідчить про стабільний фінансовий стан університету та можливість створення сталого фонду університету у відповідності до п. 21 ст. 1 та п. 3 ст. 70 Закону України «Про вищу освіту».

Це вдалося зробити в умовах значного скорочення контингенту контрактних студентів завдяки своєчасно вжитим заходам щодо:

- приведення штатного складу до фінансових показників діяльності;
- економії витрат на комунальні послуги (для порівняння: витрати університету на комунальні послуги у 2016 році збільшилися у грошовому вимірі лише на **52,8%** у порівнянні з 2014 році. При цьому тарифи на комунальні послуги за цей час збільшилися у декілька разів);
- отримання грантів на проведення наукових досліджень та розробку міжнародних освітніх проектів – за останні 4 роки завдяки цієї діяльності вдалося отримали більше 3,5 млн. грн.

Крім того, слід відмітити зростання у 2016 році власних надходжень від основної діяльності (на 6,8%), однак слід відмітити зменшення надходжень від освітньої діяльності – на 5,4%.

Фінансування основної діяльності із загального фонду за останні 4 роки зросло майже на 24%, і складає зараз біля 75% всіх фінансових ресурсів університету (43,9 млн. грн загального фонду проти 14,9 млн. грн спецфонду). Ці кошти загального фонду витрачаються (див. табл. 10) на заробітну плату (57,9% від загального обсягу), на стипендію та компенсації дітям-сиротам – 28,9%, комунальні та господарські витрати – 11,8%. Придбання обладнання та інвентарю склало менше 1% від всіх витрат по загальному фонду.

В той же час витрати на зарплату по спеціальному фонду складають більше 69% всіх витрат, витрати на комунальні послуги та інші витрати на утримання університету – майже 22%, на оновлення матеріально-технічної бази навчального процесу в 2016 році було витрачено біля 9% всіх витрат університету по спеціальному фонду.

7. Заходи щодо виконання умов Колективного договору

7.1. Колективний договір між адміністрацією та профспілковим комітетом університету на 2013-2017 роки був прийнятий на конференції трудового колективу університету та зареєстрований у встановленому порядку в Управлінні економіки, інвестиційної політики та зовнішньоекономічної діяльності Одеської міської Ради 30.03.2007р. за № 02/218-022. Згідно чинного законодавства його дія подовжена до 2016 року.

Згідно умов Колективного договору та затверджених Кошторисів університету щорічно проводиться робота по утриманню та оновленню матеріально-технічної бази навчального процесу та соціальних умов студентів та співробітників університету.

Адміністрація університету спільно з профспілковим комітетом здійснює систематичний контроль за своєчасним виконанням умов Колективного договору. Конференція трудового колективу щорічно заслуховує звіти ректора щодо виконання колективного договору.

7.2. Виплата заробітної плати та стипендії здійснювалася своєчасно, комунальні платежі здійснювалися в межах, затверджених кошторисами університету, заборгованостей за звітний період не було.

7.3. Для забезпечення безпечних умов праці в університеті щорічно виконується комплекс заходів по поліпшенню стану охорони та сприятливих умов праці та навчання. Згідно з Положенням про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і закладах освіти, затвердженим наказом МОН від 01.08.2001р. за № 563 проводиться навчання та підвищення кваліфікації відповідальних осіб, перевірки виконання умов охорони праці в навчальних лабораторіях та у навчальних базах практики.

7.4. В університеті значна увага приділяється розвитку спортивно-масової роботи та спорту високих досягнень. В університеті щорічно проводяться студентські спартакіади та чемпіонати більше ніж з 20 видів спорту. Працюють спортивні секції, в яких в позанавчальний час тренуються більше 280 студентів. Розвитку масової фізкультурної роботи сприяє те, що новий спортивний ком-

плекс та спортивні майданчики розташовані поряд зі студентськими гуртожитками.

8. Проведення підготовки та перепідготовки педагогічних, науково-педагогічних працівників

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних кадрів в університеті здійснюється згідно з Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників університету. Згідно з ним на кафедрах складені та контролюються 5-річні плани підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічного та педагогічного складу. Підсумки цього контролю щорічно розглядаються та затверджуються на засіданні Вченої ради університету. Результати виконання індивідуальних планів підвищення кваліфікації у обов'язковому порядку враховуються при процедурі переобрання викладачів.

В університеті щорічно діють 2 семінари педагогічної майстерності – для викладачів зі стажем педагогічної роботи менше 3 років та для всіх інших науково-педагогічних і педагогічних працівників по покращенню обізнаності та педагогічної майстерності в умовах трансформації вищої школи України та введення модульно-накопичувальної системи організації навчального процесу. На кафедрах діють окремі методологічні семінари.

В університеті щорічно діють курси покращення мовної підготовки науково-педагогічних та педагогічних працівників університету

Крім того, в рамках міжнародного освітнього та наукового співробітництва у 2016 році стажування в зарубіжних вищих навчальних закладах та наукових установах пройшли десять викладачів університету.

9. Захист відомостей, що складають державну, службову та комерційну таємницю, в університеті здійснюється відповідно до Закону України "Про державну таємницю" та "Про інформацію", Положення про режимно-секретні органи в міністерствах, відомствах, уряді Автономної Республіки Крим, місцевих органах державної виконавчої влади, виконкомах, на підприємствах і в організаціях, затвердженого постановою КМУ № 609 від 04.08.1995р. а також згідно розділу 3 Порядку організації та забезпечення режиму секретності в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, установах і організаціях, затвердженого постановою КМУ від 02.10.2003р. за № 1561. В університеті діє режимно-секретний відділ, основна діяльність якого направлена на забезпечення роботи кафедри військової підготовки університету, та відділ мобілізаційної роботи, в складі яких три штатні одиниці. В університеті створена та постійно поновлюється номенклатура посад працівників, заняття яких потребує оформлення допуску до державної таємниці.

Щорічно університет звітує перед Міністерством освіти і науки України про стан охорони державної таємниці згідно вимог Інструкції про порядок підготовки державної статистичної звітності за формою № 1-С3.

Суттєвих зауважень з боку перевіряючих органів на роботу спецвідділу не надходило.

10. Дотримання чинного законодавства, вжиття заходів щодо удосконалення управління, зміцнення договірної, трудової дисципліни.

Вдосконалення структури управління університетом здійснювалося у відповідності з:

- Статутом університету (квітень 2016 р.) та Колективний договір (вересень 2013р.);

- затверджені та приведені у відповідність до чинного законодавства положення про структурні підрозділи та посадові інструкції науково-педагогічних та інших категорій працівників;

- з метою покращення трудової дисципліни на конференції трудового колективу (серпень 2006 року) затверджені *"Правила внутрішнього розпорядку"*, які регламентують порядок прийому і звільнення працівників, основні обов'язки адміністрації університету і працівників, режим робочого часу і часу відпочинку, правила заохочення за досягнення в роботі та заходи щодо покарання за порушення. На лютому (2017 р.) конференцію трудового колективу університету виноситься нова редакція Правил внутрішнього розпорядку, узгоджена у встановленому порядку з профспілковою організацією університету;

- в університеті розроблено типову форму трудового договору та контракту, як особливої форми договору;

- організація роботи з охорони праці здійснюється у відповідно до *"Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в закладах освіти"*, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01.08.2001р. № 563.

В університеті створена система студентського самоврядування, яка організує свою роботу у відповідності до вимог українського законодавства: Законів України «Про освіту», і «Про вищу школу», рішеннями Міністерства освіти і науки, Статуту ОДЕКУ, Положенням про студентське самоврядування в ОДЕКУ, Концепцією виховної роботи в ОДЕКУ, Концепцією розвитку університету на 2013-2017 роки.

Керівництво університету, гідрометеорологічного інституту та факультетів постійно приймає участь в організації і безпосередньо в роботі органів студентського самоврядування (Статут ОДЕКУ, накази ректора з питань організації роботи органів студентського самоврядування, рішення Вченої ради, проведення загальних зборів представників студентського самоврядування з керівництвом університету).

Діяльність виконавчих органів студентського самоврядування в інституті і на факультетах здійснюється як в організаційній та навчальній діяльності, так й в позанавчальний час. Така діяльність здійснюється постійно, що забезпечує вирішення різнобічних питань студентського життя, які належать до компетенції студентського самоврядування.

Щорічно реалізуються заходи щодо перевірки електроустановок, безпечної експлуатації будівель та споруд академії, виконуються планові роботи з ремонту та ревізії вентиляційних установок в приміщеннях навчальних та наукових лабораторій, в аудиторіях, складах та інших приміщеннях. Здійснюється профілактичний ремонт каналізації, енергозабезпечення, водопостачання, газової та опалювальної системи.

Згідно Положення про розробку інструкцій з охорони праці, яке затверджено наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998р. №29, в університеті своєчасно розробляються і переглядаються інструкції з охорони праці.

Згідно наказу по університету було проведено навчання та перевірку знань з питань безпеки життєдіяльності працівників університету, керівний склад університету склав іспити в Держнаглядохоронпраці та МОН України.

Забезпечується здійснення медичними установами міста обов'язкових попередніх і періодичних (один раз на рік) медичних оглядів працівників університету, які працюють у шкідливих та небезпечних умовах праці, а також медико-профілактичне обслуговування всіх без винятку працівників.

Щорічно працівники Одеської СЕС здійснюють контроль і видають санітарний паспорт гуртожитків і навчальних корпусів університету.

Таблиця 13

Характеристика матеріально-технічної бази підготовки фахівців Одеського державного екологічного університету

№ з/п	Показники	Значення
1	Загальна площа на одного студента денної форми навчання в цілому по університету, кв.м.	26,8
2	Навчальна площа на одного студента денної форми навчання, кв.м.	18,5
3	Наявність:	
	- загально університетської локальної комп'ютерної мережі	+
	- підключення до Інтернету	+
4	Кількість комп'ютерів, які забезпечують навчальний процес	488
5	Кількість годин роботи кожного студента денної форми навчання на ПЕОМ (на день у середньому за період навчання)	
	- напрям комп'ютерні науки	4,9
	- інші напрями підготовки	3,0-3,5
6	Середня кількість студентів денної форми навчання, яка припадає на одне місце в читальних залах бібліотеки	12,7
7	Середня кількість томів літератури, яка припадає на одного студента денної форми навчання	207
8	Забезпеченість лабораторним обладнанням, у % від потреби	100
9	Балансова вартість встановленого обладнання з розрахунку на одного студента денної форми навчання (тис. грн.)	36,9
10	Використання коштів за платні послуги на навчальний процес (придбання навчального обладнання, літератури, ФОП), %	76,5
11	Забезпеченість гуртожитками іногородніх студентів денної форми навчання, % від потреби	100

11. Виконання показників ефективності використання державного майна і прибутку, а також показників майнового стану університету

Загальна характеристика наявної в університеті матеріально-технічної бази наведена у таблиці 13.

На балансі Одеського державного екологічного університету знаходиться нерухоме майно загальною площею 52237 кв.м., яке розташоване на 4-х земельних ділянках загальною площею 79068 кв.м., в тому числі земельні ділянки під навчально-науковими лабораторіями 52341 кв.м.

Загальна балансова вартість нерухомого та рухомого майна університету станом на 1.01.2017р. складає **83 млн. 785 тис. 229 грн.**

Державне майно, яке надано університету в оперативне управління, використовується за цільовим призначенням для виконання статутних завдань, а саме: надання освітніх послуг, проведення науково-дослідних робіт, забезпечення умов проживання, харчування, спортивно-масової роботи та оздоровлення студентів та співробітників університету, надання платних послуг у відповідності до чинного законодавства України.

Адміністрацією університету вживаються всі можливі заходи щодо оформлення прав власності на нерухоме майно та державних актів на постійне користування земельними ділянками. Так, у 2016 році оформлені майнові права на будівлі навчальних будівель та гуртожитку Одеського коледжу комп'ютерних технологій за адресами: м. Одеса, вул. Академіка Корольова, 5 та вул. Академіка Корольова, 26; а також зареєстровані майнові права на будівлі метеорологічної навчально-наукової лабораторії за адресою м. Одеса, вул. Зої Космодем'янської, 9.

Станом на 1.01.2017 р. безпосередньо в університеті та в Одеському коледжі комп'ютерних технологій в оренду здані приміщення, які не використовуються у навчальному процесі, загальною площею **960,7** кв.м., розташовані за адресами: вул. Львівська, 15; вул. Ак. Корольова, 5 та вул. Ак. Корольова, 26. З них, в приміщеннях університету – **570,7** кв.м., в приміщеннях коледжу – **390,0** кв.м. В тому числі:

1. Банкомати Укрсоцбанку та Ощадбанку (НЛК №1 університету) – загальною площею 8 кв.м.;
2. Телефонний концентраторний вузол ТОВ «Фарлеп-Інвест» (НЛК №1 університету) – загальною площею 18,2 кв.м.;
3. Пункти копіювання – ФОП Білоусова Т.І. (НЛК №1 – 6,1 кв.м.) та ФОП Кудашов Є.С. (НЛК №1 – 11,0 кв.м.);
4. Приватне підприємство «Чайкофф» (торгівля чаєм, кавовими напоями та фасованою продукцією – спортивний корпус) – 4,0 кв.м.;
5. Виробничі цехи студентської їдальні – ТОВ «Біт-Юг» - загальною площею 429,4 кв.м.;
6. Виробничий цех ФОП Бернавський А.О. в будівлі студентської їдальні – загальною площею 62,0 кв.м.;
7. Буфет ФОП Бернавський А.О. (НЛК №2 університету) – загальною площею 24,0 кв.м.;
8. Пральні автомати в гуртожитках №1 та 2 – ТОВ «Центральна пральня» - 8 кв.м.;
9. Пункт копіювання та продажу канцтоварів в Одеському коледжі комп'ютерних технологій – ФОП Рудковська Ю.С. – загальною площею 30,0 кв.м.;

10. Автомат по продажу гарячих та холодних напоїв в Одеському коледжі комп'ютерних технологій – ФОП Матковський В.І. – 2,0 кв.м.;
11. Одеський регіональний центр оцінювання якості освіти МОН України (в гуртожитку Одеського коледжу комп'ютерних технологій) – 358,0 кв.м.

За 2016 рік доходи від об'єктів оренди в Одеському державному екологічному університеті склали 110597,52 грн., в Одеському коледжу комп'ютерних технологій - 52404,45 грн. Крім того, орендарі оплачували частину (пропорційну займаній площі або за показниками лічильників) комунальних послуг та витрат на утримання будівель університету та коледжу.

Нецільового використання бюджетних коштів, фінансових зловживань або фінансових порушень за 2016 рік в університеті та коледжі встановлено не було.

12. Своєчасні розрахунки з установами, організаціями, банками, постачальниками і іншими організаціями. Своєчасне і повне внесення платежів до бюджету, включаючи внески до Пенсійного фонду, виконання кошторисів прибутків і видатків, недопущення заборгованості зарплати, за спожиті енергоносії і комунальні послуги.

Розрахунки з бюджетом (включаючи сплату внесків до Пенсійного фонду, інших державних цільових фондів), організаціями, податковими установами, банками здійснюються вчасно згідно затверджених кошторисів і в межах одержаного фінансування. Договірні зобов'язання по комунальним послугам, енергоносіям та іншим статтям видатків беруться в межах доведених лімітів та затверджених кошторисів.

Станом на 1.01.2017р. в університеті відсутня заборгованість по заробітній платі та відрахуванням до державних цільових фондів, стипендіям, оплаті комунальних послуг та енергоносіїв.

13. Всі інші зобов'язання згідно контракту виконувалися у відповідності з чинним законодавством, нормативними актами Міністерства освіти і науки України, інших органів центральної виконавчої влади, Статутом Одеського державного екологічного університету.

14. Особисті здобутки

У 2016 році окрім службових обов'язків, виконував обов'язки голови спеціалізованої Вченої ради по захисту докторських дисертацій за науковими спеціальностями „Метеорологія, кліматологія та агрометеорологія” та „Гідрологія та гідрохімія”.

Приймав участь з доповідями у 3-х конференціях, в т.ч. у 2-х закордонних.

Виконував обов'язки керівника держбюджетної науково-дослідної роботи «Оцінка кліматичних ризиків для галузей економіки України в умовах глобальних змін клімату», а також приймав активну участь у виконанні міжнародних освітніх проектах «Рамка кваліфікацій у сфері наук про навколишнє середовище в українських університетах» та «Adaptive learning environment for competence in economic and societal impacts of local weather, air quality and climate» (ЕСОІМРАСТ).

Також був головним редактором наукового журналу «Український гідрометеорологічний журнал», членом редколегії наукового журналу «Вісник Одеського державного екологічного університету та заступником головного редактора «Причорноморського екологічного бюлетеня».

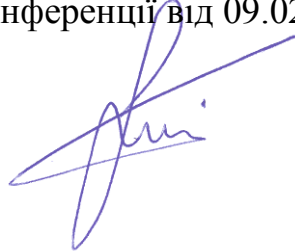
У 2016 році виконував обов'язки голови Ради ректорів ВНЗ III-IV рівнів акредитації Одеського регіону, а також обов'язки заступника Голови Південного Наукового центру Національної Академії наук України та Міністерства освіти і науки України.

У 2016 рік надруковано 2 наукові статті та 1 монографія (у співавторстві). Також надруковано декілька статей у печатних та електронних ЗМІ з питань вищої освіти, екології та адаптації до змін клімату. Неодноразово виступав у телевізійному ефірі з питань вищої освіти, екології та змін клімату.

15. Звіт ректора про результати його діяльності за 2016 рік був заслуханий та обговорений на конференції трудового колективу Одеського державного екологічного університету, яка відбулася 9 лютого 2017 р.

За затвердження цього звіту та позитивну оцінку діяльності ректора члени конференції трудового колективу університету проголосували одностайно (копія витягу з протоколу конференції від 09.02.2017р. додається).

Ректор

С.М. Степаненко

10.02.2017р.